

Tornator Oy

TASEKIRJA

31.12.2007

Tornator Oy:n toimintakertomus 2007

Yleistä

Tornator Timberland –konserniin kuuluivat emoyhtiön lisäksi Tornator Timberland Estonia Oü (100,0 %) ja Tornator Finance Plc. (99,9 %).

Liikevaihto ja tulos

Tornator Timberland –konsernin tilinpäätös 31.12.2007 on laadittu ensimmäistä kertaa kansainvälisen tilinpäätösstandardin (IFRS) mukaisesti. Myös vertailuvuoden luvut on muutettu vastaamaan standardia. Muutoksen takia konsernin tunnusluvuista esitetään vain kahden vuoden luvut. Konsernin liikevaihto oli 63,5 miljoonaa euroa (64,7 v.2006). Pääosa liikevaihdosta muodostui puunmyyntituloista 82 % (80 %). Liikevaihto sisältää maa-alueiden ja tonttien myyntituloja 10,8 miljoonaa euroa (12,2). Korkean kantohintatason ansiosta liikevaihto pysyi edellisvuoden tasolla, vaikka puun luovutuskertymä pieneni (v.2006 =1,85. milj. m3, v.2007=1,65 milj.m3). Liiketoiminnan muut tuotot 2,6 milj. euroa (2,4) muodostuivat pääosin maa-alueiden vuokratuotoista.

Liikevoittoa kertyi 219,9 miljoonaa euroa (40,8) ja tilikauden voitto oli 151,0 miljoonaa euroa (16,7). Liikevoittoa kohotti merkittävästi biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos noin 170 miljoonaa euroa. Uusi korkeampi arvostus perustuu kohonneisiin kantohintoihin. Konsernin tunnusluvut on laskettu ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutoksen vaikutusta. Konsernin sijoitetun pääoman tuotto (ROCE) oli 7,0 % (8,2 %) sekä sidotun oman pääoman tuotto 31,5 % (30,6 %).

Emoyhtiön Tornator Oy:n liikevaihto oli 52,6 miljoonaa euroa (52,5). Emoyhtiön tilikauden tappio oli -8,7 miljoonaa euroa. Virossa toimivan Tornator Timberland Estonia Oü:n liikevaihto oli 19,7 tuhatta euroa ja tilikauden tappio -2,3 tuhatta euroa. Yhtiön luvut on yhdistetty konsernin lukuihin 1.7.2007 alkaen. Dubliniin Irlantiin rekisteröidyllä Tornator Finance Plc:llä ei ollut liikevaihtoa, ja sen tilikauden tappio oli 25,9 tuhatta euroa (12,9).

Olellaiset tapahtumat tilikaudelta

Ensimmäisen vuosineljänneksen aikana Tornator Oy nosti yhteensä 387 miljoonaa euroa uutta pitkäaikaista syndikoitua lainaa ja laski liikkeelle uuden pitkäaikaisen 65 miljoonan euron debentuurilainan. Näillä varoilla maksettiin takaisin vuonna 2002 nostetut rahoituslainat.

Heinäkuussa Tornator Oy osti 100% virolaisen metsäyhtiön osakekannasta, ja uusi konserniyhtiö nimettiin Tornator Timberland Estonia Oü:ksi.

Konsernin metsäomaisuuden käyvän arvon laskentamalli päivitettiin, ja uusi arvostusluku Tornatorin metsävaroille on noin 890 miljoonaa euroa (718) sisältäen puuston ja maapohjan.

Joulukuun 31. päivä konsernin entinen emoyhtiö Tornator Timberland Oy sulautui Tornator Oy:öön. Uusi emoyhtiö on Tornator Oy.

Tilikauden jälkeiset olennaiset tapahtumat

Konsernilla ei ole tilikauden jälkeisiä olennaisia tapahtumia.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Puun kysynnän ennustetaan pysyvän hyvällä tasolla vuonna 2008. Vuoden 2007 lopulla heikentynyt hintataso nousee voimistuvan kysynnän myötä. Kotimaisen puun kysyntää vahvistaa ulkomailta tuotavaan puutavaraan liittyvät epävarmuustekijät kuten tullimaksujen ja verojen korotuspaineet.

Konserni tulee myymään ja luovuttamaan hakkuusuunnitteen mukaisen määrän (1,9 milj.m3) puutavaraa asiakkaille. Mahdollinen riskitekijä puunluovutuksille on huonot sääolosuhteet.

Metsämaan myyntiä tullaan entisestään vähentämään kohdistuen myynnit vain hyvin erillään oleviin palstoihin ja erikoistarkoituksiin luovutettaviin alueisiin. Lomarakennuspaikkakysyntä jatkuu edelleen hyvällä tasolla. Myytävien kohteiden painopiste on siirtymässä eteläisestä Suomesta Keski-Suomeen, mikä vaikuttaa pienentävästi rakennuspaikkojen keskihintaan.

Uuden rahoitusjärjestelyn myötä Tornator voi hankkia uutta metsämaata asiakaspainopistealueilta.

Konserni jatkaa edelleen hyvän metsänhoidon suositusten mukaisia panostuksia metsien hoitoon ja mm. metsien terveys- ja kasvatuslannoituksiin. Metsänhoitoon käytettävien panostusten kokonaisrahamäärä ei kuitenkaan nouse merkittävästi.

Konsernin rahoitusriskeistä on kerrottu konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 4.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Strategisesti tärkeimpiä kehittämishankkeita oli "Uuden metsäsuunnittelu- järjestelmän kehittäminen". Lisäksi konsernissa panostettiin uusien metsänhoitosuositusten käytännön soveltamiseen sekä energiapuun talteenoton kehittämiseen.

Henkilöstö

Henkilöstössä työntekijöiden määrä on kasvanut hieman kausivakinaisten metsureiden rekrytoinnin myötä. Normaalin palkkauksen lisäksi yhtiöllä on käytössä tulostavoitteisiin perustuva palkitsemismekanismi. Tulospalkkioita maksettiin vuodelta 2007 keskimäärin 5,8 %.

Vuosi	2007	2006	2005	2004
Henkilöstön määrä keskim. tilikaudella	188	184	194	205
Tilikauden palkat ja palkkiot	MEUR 6,6	MEUR 6,3	MEUR 5,6	MEUR 5,4

Henkilöstön kehittämisessä painopistealueena oli työhyvinvoinnin parantamiseen tähtäävä projekti.

Ympäristö

Yhtiöllä on ympäristöohjelma, jonka tavoitteet ja toteutuma tarkistetaan yhtiössä vuosittain. Puitteet yhtiön ympäristöasioiden hallinnalle tuovat metsä- ja ympäristölainsäädäntö sekä PEFC

(Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes) –järjestelmä. Yhtiön kaikki metsät on sertifioitu PEFC:n mukaisesti. Sertifiointikriteerien noudattamista auditoidaan vuosittain ulkopuolisen arvioijan toimesta.

Yhtiö noudattaa metsätaloustoiminnassaan Metsätalouden Kehittämiskeskus Tapion julkaisemia Hyvän metsänhoidon suosituksia. Yhtiössä seurataan toteutuneen luonnonhoidon laadun tasoa, jonka arvioi vuonna 2007 Metsätalouden Kehittämiskeskus Tapio.

Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 28.2.2007 valittiin hallituksen varsinaisiksi jäseniksi ja heidän henkilökohtaisiksi varajäsenikseen seuraavat henkilöt seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka:

Hallituksen jäsenet:	Varajäsen:
Kalevi Hemilä	Hannu Tarkkonen
<i>Puheenjohtaja 2006– Etera, toimitusjohtaja 2006–</i>	
Mikko Koivusalo	Risto Autio
<i>Jäsen 2006– Varma, sijoitusjohtaja, pääomamarkkinat 2005–</i>	
Pekka Korhonen	Magnus Backström
<i>Jäsen 2002– OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö, toimitusjohtaja 1995–</i>	
Hannu Ryöppönen	Jyrki Kurkinen
<i>Jäsen 2006– Stora Enso Oyj, talousjohtaja, varatoimitusjohtaja 2005–</i>	
Esko Torsti	Jorma Tammenaho
<i>Jäsen 2003– Ilmarinen, johtaja 2006–</i>	

Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Kalevi Hemilä. Toimitusjohtajana on toiminut Arto J. Huurinainen.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 28.2.2007 valittiin tilintarkastajaksi PricewaterhouseCoopers Oy.

Tilikauden tuloksen käsittely

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 50.096.931,87 euroa, josta tilikauden tappio on 8.703.202,00 euroa.

Tornator Oy:n hallitus esittää yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

- Osinkona jaetaan 3 euroa/osake	15.000.000,00 euroa
- Jätetään omaan pääomaan	<u>35.096.931,87 euroa</u>
	50.096.931,87 euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako hallituksen näkemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007

Sisältö

A. Konsernitilinpäätös

1	Konsernitilinpäätöksen liitetiedot.....	7
	Yleisiä tietoja	7
2	Yhteenveto merkittävimmistä laadintaperiaatteista	7
3	Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet	8
	Tytäryritykset.....	8
	Ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen	9
	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	9
	Aineettomat hyödykkeet.....	9
	Biologiset hyödykkeet	10
	Vuokrasopimukset.....	11
	Vaihto-omaisuus	11
	Myyntisaamiset	11
	Rahoitusvarat ja rahoitusvelat.....	11
	Rahoitusvelat	12
	Rahoitusvarojen arvonalentuminen	13
	Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta.....	13
	Rahat ja pankkisaamiset.....	14
	Osakepääoma.....	14
	Osingot.....	14
	Tuloverot	15
	Työsuhde-etuudet	15
	Eläkevastuut.....	15
	Varaukset	15
	Ostovelat	16
	Tuloutus	16
	Liikevoitto	16
	Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen	17
4	Rahoitusriskien hallinta	18
5	Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät.....	21
6	IFRS-raportointiin siirtymisen vaikutukset aikaisemmin raportoituun omaan pääomaan ja tulokseen.....	21
7	Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet.....	26
8	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	27
9	Biologiset hyödykkeet	29
10	Johdannaiset.....	29
11	Vaihto-omaisuus	30
12	Myyntisaamiset ja muut saamiset	31
13	Muut rahoitusvarat	31
14	Rahavarat.....	32
15	Osakepääoma ja ylikurssirahasto	32
16	Laskennalliset verosaamiset ja -velat	33
17	Rahoitusvelat	35
18	Eläkeveloitteet	36
19	Ostovelat ja muut velat.....	37
20	Liikevaihdon jakautuminen.....	38
21	Liiketoiminnan muut tuotot	38
22	Materiaalit ja palvelut	38
23	Henkilöstökulut.....	38
24	Poistot ja arvonalentumiset.....	39
25	Liiketoiminnan muut kulut.....	39

TORNATOR OY**Konsernitilinpäätös 31.12.2007**

26	Rahoitustuotot ja -kulut.....	39
27	Tuloverot	39
28	Lähipiiritapahtumat.....	40
29	Tytäryhtiöt 31.12.2007	41
30	Ehdolliset varat ja velat sekä annetut sitoumukset	41
31	Muut omasta puolesta annetut vakuudet	41
32	Oikeudenkäynnit	41
33	Rahoitusvarojen ja velkojen luokittelu.....	41
34	Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat	43
35	Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot.....	43

B. Emoyhtiön tilinpäätös

Konsernitase

000 euroa	Liite	31.12.2007	31.12.2006
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	7	394,2	150,4
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	8	63 537,0	61 511,0
Biologiset hyödykkeet	9	832 441,5	663 267,2
Johdannaiset	10	9 806,3	0,0
Myytavissä olevat rahoitusvarat	13	2,7	2,7
		906 181,7	724 931,3
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	11	413,9	1 119,8
Myyntisaamiset ja muut saamiset	12	689,2	1 581,2
Myytavissä olevat rahoitusvarat	13	16 668,7	0,0
Rahavarat	14	26 471,9	41 509,4
		44 243,8	44 210,4
Varat yhteensä		950 425,4	769 141,7
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	15	50 000,0	50 000,0
Muu oma pääoma		307 927,6	207 986,8
		357 927,6	257 986,8
Oma pääoma yhteensä		357 927,6	257 986,8
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	16	121 442,9	67 488,4
Rahoitusvelat	17	436 657,5	376 905,9
Johdannaiset	10	0,0	40 179,3
Muut velat	18	101,0	129,0
Pitkäaikaiset velat yhteensä		558 201,4	484 702,7
Lyhytaikaiset velat			
Rahoitusvelat	17	6 988,1	0,0
Ostovelat ja muut velat	19	27 308,4	26 452,3
Lyhytaikaiset velat yhteensä		34 296,5	26 452,3
Velat yhteensä		592 497,8	511 155,0
Oma pääoma ja velat yhteensä		950 425,4	769 141,7

Liitetiedot sivuilla 7 – 44 ovat olennainen osa tilinpäätöstä

Konsernituloslaskelma

000 euroa	Liite	1.1-31.12.2007	1.1-31.12.2006
Liikevaihto	20	63 465,1	64 659,6
Liiketoiminnan muut tuotot	21	2 556,8	2 424,3
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	11	-818,4	-1 122,7
Materiaalit ja palvelut	22	-4 295,0	-3 781,6
Henkilöstökulut	23	-6 607,9	-6 368,3
Poistot ja arvonalentumiset	24	-939,5	-1 015,0
Liiketoiminnan muut kulut	25	-3 552,0	-3 545,9
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos	9	170 056,6	-10 516,8
Liikevoitto		219 865,6	40 733,6
Rahoitustuotot	26	650,4	528,7
Rahoituskulut	26	-22 665,5	-37 282,1
Johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutos	10	6 100,3	18 596,5
Rahoituskulut (netto)		-15 914,8	-18 157,0
Voitto ennen veroja		203 950,8	22 576,6
Tuloverot	27	-7,4	-3 763,6
Laskennallisten verojen muutos	16	-52 927,1	-2 130,3
Tilikauden voitto		151 016,3	16 682,7
Jakautuminen: Emoyhtiön omistajille		151 016,3	16 682,7

Liitetiedot sivuilla 7 – 44 ovat olennainen osa tilinpäätöstä

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

000 euroa

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma

	Osake-pääoma	Ylikurssi-rahasto	Käyvän arvon rahasto	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 31.12.2006 (liite 15)	50 000,0	29 995,2	0,0	177 991,6	257 986,8
Oma pääoma 1.1.2007 (liite 15)	50 000,0	29 995,2	0,0	177 991,6	257 986,8
Suoraan omaan pääomaan kirjatut voitot/tappiot kassavirran suojauksesta (liite 10)			3 706,0		3 706,0
Kassavirran suojauksesta kirjatut lask. Verot (liite 16)			-963,6		-963,6
Myytavissä olevat sijoitukset (liite 13)			246,0		246,0
Sijoitusten käyvän arvon muutoksesta kirjatut lask. Verot (liite 16)			-64,0		-64,0
Tilikauden voitto				151 016,3	151 016,3
Vuonna 2007 kirjatut tuotot ja kulut yhteensä	0,0	0,0	2 924,5	151 016,3	153 940,8
Osingonjako (liite 15)				-54 000,0	-54 000,0
Oma pääoma 31.12.2007	50 000,0	29 995,2	2 924,5	275 007,9	357 927,6

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma

000 euroa

	Osake-pääoma	Ylikurssi-rahasto	Käyvän arvon rahasto	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 31.12.2005 (liite 6)	50 000,0	29 995,2	0,0	161 308,9	241 304,1
Oma pääoma 1.1.2006 (liite 6)	50 000,0	29 995,2	0,0	161 308,9	241 304,1
Tilikauden voitto				16 682,7	16 682,7
Vuonna 2006 kirjatut tuotot ja kulut yhteensä	0,0	0,0	0,0	16 682,7	16 682,7
Osingonjako				0,0	0,0
Oma pääoma 31.12.2006	50 000,0	29 995,2	0,0	177 991,6	257 986,8

Liitetiedot sivuilla 7 – 44 ovat olennainen osa tilinpäätöstä

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007

Liiketoiminnan rahavirrat

Tilikauden voitto	151 016,3	16 718,9
Oikaisut:		
Verot	52 934,5	4 195,0
Poistot	939,4	1 015,0
Muut maksutapahtumaa sisältämättömät tuotot ja kulut	-167 634,6	8 415,5
Korkotuotot	-650,3	-528,7
Korkokulut	15 914,8	24 739,0
 Käyttöpääoman muutokset		
Myynti- ja muiden saamisten vähennys (+)/lisäys (-)	608,7	-113,0
Vaihto-omaisuuden vähennys (+)/lisäys (-)	818,0	1 122,6
Osto- ja muiden velkojen vähennys (-)/lisäys (+)	9 827,0	3 337,8
Käyttöpääoman muutos	11 253,7	4 347,4
 Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-71 679,0	-22 197,6
Saadut korot	638,0	498,9
Maksetut verot	640,9	-6 393,9
 Liiketoiminnan nettorahavirta	-6 626,2	30 810
 Investointien rahavirrat		
Investoinnit biologisiin hyödykkeisiin	-1 401,0	0,0
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin ^(liitteet 9 ja 10)	-4 691,5	-2 222,8
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutustulot	10,0	20,0
Investoinnit korkorahastoihin ^(liite 13)	-16 422,7	0,0
 Investointien nettorahavirta	-22 505,2	-2 202,8
 Rahoituksen rahavirrat		
Korollisten lainojen nostot	445 000,0	0,0
Korollisten lainojen takaisinmaksut ^(liite 4)	-376 905,9	-29 776,0
Emoyhtiön omistajille maksetut osingot ^(liite 15)	-54 000,0	0,0
 Rahoituksen nettorahavirta	14 094,1	-29 776,0
 Rahavarojen (vähennys)/lisäys	-15 037,3	-1 169,3
 Rahavarat tilikauden alussa ^(liite 14)	41 509,2	42 678,5
Rahavarat tilikauden lopussa	26 471,9	41 509,2

Liitetiedot sivuilla 7 – 44 ovat olennainen osa tilinpäätöstä

1 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Yleisiä tietoja

Tornator Oy (aikaisemmin Tornator Timberland Oy) on suomalainen osakeyhtiö, joka toimii Suomen valtion lainsäädännön alaisena. Konsernin kotipaikka on Imatra ja sen pääkonttorin osoite on Napinkuja 3 C 55100 Imatra, Suomi.

Tornator Oy on yksi Suomen suurimmista metsänomistajista. Konserni tarjoaa myös metsänhoitopalveluja, myy maa-alueita virkistyskäyttöön sekä ostaa metsätiloja. Vuoden 2007 lopulla Konsernin omistuksessa oli noin 600 000 hehtaarin metsäomaisuus.

Tornator Oy:n päämarkkina-alue on Suomi, mutta Konserni hankki vuoden 2007 aikana metsäomaisuutta myös Virosta.

2 Yhteenveto merkittävimmistä laadintaperiaatteista

Konsernia koskevan taloudellisen informaation laadinnassa noudatetut merkittävimmät laadintaperiaatteet on selostettu alla. Näitä laskentaperiaatteita on sovellettu kaikkina esitettyinä vuosina ellei toisin mainita.

Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2007 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisöolainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myytävissä olevia sijoituksia, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja, biologisia hyödykkeitä sekä johdannaisopimuksia ja suojauskohteita käyvän arvon suojauksessa, jotka on arvostettu käypään arvoon. Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina, ellei toisin ole erikseen mainittu. Tilinpäätös on laadittu euron tarkkuudella, ja pyöristyksistä johtuen saattaa joissain liitetiedoissa olla eroja yhteenlaskussa.

Konserni on soveltanut 1.1.2007 alkaen seuraavia uusia ja uudistettuja standardeja sekä tulkintoja:

- IFRS 7 Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot. IFRS 7 edellyttää tietojen esittämistä sekä rahoitusinstrumenttien merkityksestä yhteisön taloudelliseen asemaan ja tulokseen että rahoitusinstrumenteista johtuvien riskien luonteesta ja laajuudesta. Standardi on lisännyt vuositilinpäätöksessä esitettävien liitetietojen määrää,

uudet liitetiedot koskevat lähinnä herkkyyksianalyysseja.

- IAS 1 -standardin muutosta IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen – Tilinpäätöksessä esitettävät pääomatiedot. Muutettu IAS 1 edellyttää tietojen esittämistä yhteisön pääoman tasosta ja sen hallinnasta tilikauden aikana. Säännökset ovat laajentaneet konsernitilinpäätöksen liitetietoja.
- IFRIC 8 IFRS 2:n soveltamisala. IFRIC 8:aa sovelletaan sellaisiin liiketoimiin, joissa myönnetään oman pääoman ehtoisia instrumentteja ja vastaanotettu yksilöity vastike alittaa kyseisten myönnettyjen instrumenttien käyvän arvon. Konsernilla ei ole ollut tulkinnan tarkoittamia järjestelyjä päättäneellä tai sitä edeltäneillä tilikausilla.
- IFRIC 9 Kytkeytyjen johdannaisten uudelleenarvointi. IFRIC 9 edellyttää, ettei kytketyn johdannaisten erottamista pääsopimuksesta tule arvioida uudelleen, ellei sopimusehtoja ole muutettu siten, että pääsopimuksen alkuperäiset rahavirrat muuttuvat merkittävästi. Tulkinnan käyttöön otolla ei ole ollut vaikutuksia konsernin tilinpäätökseen.
- IFRIC 10 Osavuosisikatsaukset ja arvon alentuminen. Tulkinta kieltää osavuosisikatsauksissa liikearvosta, myytävissä oleviksi luokitelluista oman pääoman ehtoisista instrumenteista ja hankintamenoonsa taseeseen merkityistä noteeraamattomista oman pääoman ehtoisista instrumenteista kirjatun arvonalentumistappion palauttamisen myöhempänä tilinpäätöspäivänä. Tällä tulkinnalla ei ole ollut vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita soveltaessaan ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty laatimisperiaatteiden kohdassa ”Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät”.

Konsernitilinpäätöksen laatiminen standardien mukaisesti edellyttää tiettyjen arvioiden ja oletusten käyttämistä. Näiden oletusten ja arvioiden käyttäminen vaikuttaa tilinpäätöksessä tilinpäätöspäivänä raportoituihin varoihin ja velkoihin, ehdollisten varojen ja velkojen esittämiseen liitetiedoissa sekä tilikaudelta raportoituihin tuottoihin ja kuluihin. Nämä arviot perustuvat johdon parhaaseen tietoon tapahtumista ja siten lopulliset toteutuvat tulokset voivat erota tehdyistä arvioista. Osa-alueet, jotka ovat edellyttäneet suuremman harkinnan käyttöä ja osa-alueet, joissa harkinnalla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty liitetiedossa 4.

3 Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tytäryritykset

Konsernitilinpäätökseen sisällytetään yritykset, joista konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta yrityksen toimintaan. Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä päivästä alkaen, jolloin määräysvalta siirtyy yritykselle ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat sekä realisoitumattomat voitot eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä

TORNATOR OY

Konsernitilinpäätös 31.12.2007

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta. Tytäryritysten tilinpäätösten laadintaperiaatteet on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin laadintaperiaatteita.

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Tornator Oy:n ja sen 99,9% omistaman tytäryhtiön Tornator Finance Plc:n sekä 100% omistaman tytäryhtiön Tornator Timberland Estonia Oü:n taloudellisen informaation. Tornator Estonia on yhdistelty konsernitilinpäätökseen 1.7.2007 lähtien. Tornator Estonian hankinta on käsitelty omaisuuserien hankintana.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on muunnettu euroiksi käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan sisältyen liiketoiminnan muihin tuottoihin, materiaaleihin ja palveluihin tai rahoituseriin luonteensa mukaisesti.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon. Hankintameno sisältää hankinnasta välittömästi aiheutuvat kustannukset. Myöhemmin syntyneet menot sisällytetään hyödykkeen kirjanpitoarvoon tai kirjataan erillisenä hyödykkeenä vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti sille kaudelle, kun ne ovat toteutuneet.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot seuraavien arvioitujen taloudellisten vaikutusaikojen kuluessa:

Rakennukset	7-20 vuotta
Koneet ja kalusto	3-5 vuotta

Hyödykkeiden arvoa alennetaan vastaamaan niiden kerrytettävissä olevaa rahamäärää, mikäli hyödykkeen kirjanpitoarvo ylittää niiden kerrytettävissä olevan rahamäärän. Hyödykkeiden luovutuksesta aiheutunut voitto tai tappio määräytyy niistä saatavan rahamäärän ja kirjanpitoarvon erotuksen mukaan ja se sisällytetään liikevoittoon. Hyödykkeen hankkimisesta aiheutuneet korkokustannukset kirjataan kuluksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

Aineettomat hyödykkeet

ATK-ohjelmistot arvostetaan hankintamenoon vähennettynä kirjatuilla poistoilla ja arvonalentumisilla. Ne poistetaan arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa 5-10 vuoden aikana.

Arvon alentumiset

Aineelliset ja aineettomat omaisuuserät

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo, aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Arvon alentumistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla, eli sillä alimmalla yksikkötasolla, joka on pääosin muista yksiköistä riippumaton, ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa muista rahavirroista.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttauskorkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisriskeistä.

Arvon alentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvon alentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Mikäli arvonalentumistappio kohdistuu rahavirtaa tuottavaan yksikköön, se kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasasuhteisesti. Arvon alentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Muusta omaisuuserästä kuin liikearvosta kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan siinä tapauksessa, että on tapahtunut muutos niissä arvioissa, joita on käytetty määrittäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvon alentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista.

Biologiset hyödykkeet

IAS 41 Maatalous edellyttää, että biologiset hyödykkeet, kuten Tornatorin osalta kasvava puusto, on kirjattava taseeseen markkina-arvoonsa. Konsernin metsät on kirjattu käypään arvoon vähennettynä arvioidulla myyntiin liittyvillä menoilla, mikä perustuu siihen oletukseen, että näiden hyödykkeiden käypä arvo on luotettavasti määritettävissä. Tornatorin metsäomaisuuden arvo perustuu diskontattujen kassavirtojen malliin. Biologisten hyödykkeiden käypä arvo lasketaan jatkuvien toimintojen tulevaisuuden kassavirtojen pohjalta eli kestävän metsänhoidon perusteella ja kasvupotentiaali huomioon ottaen. Ennustettuun puun kasvuun perustuvan pitkän aikavälin hakkuusuunnitelman mukaiset vuosittaiset hakkuut kerrotaan vastaavalle ajalle laaditulla ennusteella puulaji- ja hakkuutapakohtaisista hinnoista. Saadusta arvosta vähennetään metsänhoitoon liittyvät investoinnit, kuten lannoitus ja tienrakennus sekä metsänhoitotöiden muuttuvat ja kiinteät kustannukset. Biologisten hyödykkeiden käypä arvo mitataan tuottavan metsäalueen

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

yhden kasvukauden hakkuiden nykyarvona ottaen huomioon ympäristörajoitukset ja muut varaukset. Fyysisesti maaperässä kiinni oleva biologinen hyödyke arvostetaan erillään maa-alueesta.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluiksi tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alhaisempaan nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään painotetun keskihinnan menetelmällä. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty myynnistä aiheutuvat menot.

Vaihto-omaisuus sisältää taimet ja siemenet. konserni siirtää vaihto-omaisuuteen ne maa-alueet, joihin on vahvistettu rakennuskaava ja maa-alueet ovat myyntilistalla.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset kirjataan alun perin käypään arvoon ja arvostetaan myöhemmin jaksotettuun hankintamenoon käyttäen efektiivisen korkokannan menetelmää ja vähennettynä luottotappiovarauksella. Luottotappiovaraus kirjataan silloin, kun on olemassa luotettava näyttö siitä, että yritys ei pysty keräämään saamisiaan alkuperäisten ehtojen mukaisesti. Luottotappiovarauksen määrä on saamisten kirjanpitoarvon ja niistä kerrytettävissä olevan rahamäärän erotus ja se vastaa odotettavissa olevien rahavirtojen nykyarvoa.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin mukaisesti seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä luokitellaan Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmään, kun se on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi tai se luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen tapahtuessa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi. Jälkimmäiseen ryhmään luokitellaan sellaiset sijoitukset, joita hallinnoidaan käypään arvoon perustuen tai sijoitus, johon liittyy yksi tai useampi kytketty johdannainen, joka muuttaa sopimuksen rahavirtoja merkittävästi, jolloin koko yhdistelmäinstrumentti

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

arvostetaan käypään arvoon. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat on hankittu pääasiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Johdannaiset, jotka eivät täytä IAS 39:n suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset sekä 12 kuukauden sisällä erääntyvät rahoitusvarat sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin. Ryhmän erät on arvostettu käypään arvoon. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat sellaisia johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä, jotka erääntyvät määrätynä päivänä ja jotka konsernilla on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun ja ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, eikä yritys pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Niiden arvostusperuste on jaksotettu hankintamenu. Ne sisältyvät taseessa myyntisaamiset ja muut saamiset -ryhmään luonteensa mukaisesti lyhyt- tai pitkäaikaisiin varoihin: viimeksi mainittuihin, mikäli ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua.

Myytavissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti määrätty tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu muuhun ryhmään. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos ne on tarkoitettu alle 12 kuukauden ajan tilinpäätöspäivästä lähtien, jolloin ne sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin. Myytävissä olevat rahoitusvarat voivat koostua osakkeista ja korollisista sijoituksista. Ne arvostetaan käypään arvoon, tai milloin käypä arvo ei ole määritettävissä luotettavasti, hankintahintaan. Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset merkitään käyvän arvon rahastoon omaan pääomaan verovaikutus huomioon ottaen. Käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Myöhemmin kaikki rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuun. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin, ja ne voi voivat olla korollisia tai korottomia.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Mikäli osakesijoitusten käypä arvo on alittanut hankintamenon merkittävässä määrin ja konsernin määrittelemän ajanjakson ajan, tämä on osoitus myytävissä olevan osakkeen arvonalentumisesta. Jos arvonalentumisesta on näyttöä, käyvän arvon rahastoon kertynyt tappio siirretään tuloslaskelmaan. Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen oman pääomanehtoisten sijoitusten arvonalentumistappiota ei peruuteta tuloslaskelman kautta, kun taas korkoinstrumentteihin kohdistunut arvonalentumistappion myöhempi peruuntuminen kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konserni kirjaa myyntisaamisista arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys tai maksujen laiminlyönti ovat näyttöjä myyntisaamisen arvonalentumisesta. Tuloslaskelmaan kirjattavan arvonalentumistappion suuruus määritetään saamisen kirjanpitoarvon ja efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä tilikaudella, ja vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan, kirjattu tappio perutaan tulosvaikutteisesti.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä kun konsernista tulee sopimusosapuoli ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Niiden johdannaissopimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja, arvonmuutokset esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa tuloslaskelmassa. Kun johdannaissopimuksia solmitaan, konserni käsittelee ne joko saamisten, velkojen tai kiinteiden sitoumusten käyvän arvon suojauksina tai valuuttariskin kyseessä ollessa rahavirran suojauksina, ennakoidun erittäin todennäköisen liiketoimen rahavirran suojauksina, ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksina tai johdannaissopimuksina, jotka eivät täytä suojauslaskennan kriteerejä.

Konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumenttien välisen suhteen sekä konsernin riskienhallintatavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Konserni dokumentoi ja arvioi, suojausta aloitettaessa ja vähintään jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, suojaussuhteiden tehokkuuden tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset.

Käyvän arvon suojauksen ehdot täyttävien johdannaissopimusten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Samalla tavalla käsitellään suojauksen kohteena olevan omaisuus- tai velkaerän käyvän arvon muutokset suojatun riskin osalta.

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Kiinteäkorkoisiin lainoihin sovelletaan käyvän arvon suojausta, ja suojaavan johdannaisen käyvän arvon muutokset suojattavan riskin osalta esitetään rahoituserissä oikaisemassa korkokuluja.

Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan suoraan omaan pääomaan arvonmuutosrahastoon sisältyvään suojausrahastoon. Omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot siirretään tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jolla suojattu erä merkitään tuloslaskelmaan. Suojaussuhteen tehoton osuus merkitään tuloslaskelman liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin. Mikäli suojattu ennakoitu liiketoimi johtaa rahoitusvaroihin kuulumattoman omaisuuserän kirjaamiseen, omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot siirretään kyseisen omaisuuserän hankintameno.

Kun rahavirran suojaukseksi hankittu suojausinstrumentti erääntyy tai se myydään tai kun suojauslaskennan kriteerit eivät enää täyty, suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan siihen asti, kunnes ennakoitu liiketoimi toteutuu. Kuitenkin, jos ennakoidun suojatun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan.

Siitä huolimatta, että eräät suojaussuhteet täyttävät konsernin riskienhallinnan asettamat tehokkaan suojauksen vaatimukset, niihin ei sovelleta IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa. Tällaisia instrumentteja ovat olleet muun muassa rahoitukseen liittyvän korkoriskin suojaamiseen liittyvä koronvaihtosopimus vuonna 2006, joiden käyvän arvon muutokset kirjataan konsernin noudattaman kirjaustavan mukaisesti rahoituseriin. Taseessa nämä rahoituseriin liittyvät johdannaiset esitetään lyhytaikaisissa saamisissa tai veloissa.

Suojauslaskennassa olevien johdannaisten käyvät arvot on esitetty taseen pitkäaikaisissa varoissa tai veloissa, mikäli suojattavan erän maturiteetti on yli 12 kuukautta, muutoin ne sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin tai velkoihin.

Rahat ja pankkisaamiset

Rahat ja pankkisaamiset kirjataan taseeseen hankintamenoonsa. Rahavirtalaskelmassa rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, rahasta pankkitileillä sekä vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista.

Osakepääoma

Osakepääoma muodostuu yksinomaan kantaosakkeista. Uusien osakkeiden liikkeeseenlaskusta välittömästi aiheutuvat verolla vähennetyt kustannukset kirjataan omaan pääomaan pienentämään liikkeeseen laskusta saatua vastiketta.

Osingot

Osingonjakovelka konsernin osakkeenomistajille kirjataan kaudelle, jolla yhtiökokous on osingon hyväksynyt.

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Tuloverot

Tuloslaskelman verokulu muodostuu tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin liittyvä vero vaikutus kirjataan vastaavasti osaksi omaa pääomaa. Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla. Laskennalliset verot lasketaan kaikista väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennalliset verot on laskettu käyttämällä verokantaa, josta on tilinpäätöspäivään mennessä säädetty tai jonka hyväksytystä määrästä on ilmoitettu. Laskennalliset verosaamiset kirjataan siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Työsuhde-etuudet

Eläkevastuut

Yrityksen eläkejärjestelyt on pääasiassa luokiteltu maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Maksupohjainen eläkejärjestelyssä yritys maksaa kiinteitä maksuja järjestelyyn. Yrityksellä ei ole laillista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksuihin, mikäli säätiöllä ei ole riittävästi varoja maksaa työntekijöiden nykyisiltä tai aikaisemmilta kausilta ansaitsemia etuuksia. Maksupohjaisessa järjestelyihin maksetut suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota veloitus koskee.

Konsernin etuusperusteisten eläkejärjestelyjen veloitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen käyttäen ennakoituun etuusperusteeseen perustuvaa menetelmää. Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttauskorkona vakuutusmatemaatikkojen suosittelemaa ja yleisesti hyväksyttyä korkoa. Joukkovelkakirjalainojen ja velkasitoumusten maturiteetti vastaa olennaisilta osin laskettavan eläkevastuun maturiteettia. Taseeseen kirjattavan eläkevelvoitteen nykyarvosta vähennetään eläkejärjestelyyn kuuluvat varat tilinpäätöspäivän käypään arvoon arvostettuina, kirjaamattomien vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden osuus sekä takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot.

IFRS-standardeihin siirtymispäivänä 1.1.2006 kaikki kertyneet vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjattiin avaavaan IFRS-taseeseen omaan pääomaan IFRS 1 -standardin salliman helpotuksen mukaisesti. Tämän jälkeen syntyneet vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan henkilöiden keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle siltä osin kuin ne ylittävät suuremman seuraavista: 10 % eläkevelvoitteesta tai 10 % varojen käyvästä arvosta.

Varaukset

Varaukset kirjataan kun yrityksellä on aikaisempien tapahtumien seurauksena laillinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varauksena kirjattava määrä vastaa parasta arviota menoista, joita olemassa olevan velvoitteen täyttäminen edellyttää tilinpäätöspäivänä. Jos

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

rahan aika-arvon vaikutus on olennainen, varauksen määränä kirjataan odotettujen menojen nykyarvo.

Ostovelat

Ostovelat on alun perin arvostettu käypään arvoon ja tämän jälkeen arvostetaan jaksotettuun hankintamenoön efektiivisen koron menetelmällä.

Tuloutus

Konsernin liikevaihto muodostuu hakkuuoikeuksien, tonttien ja metsäpalstojen sekä metsänhoitopalveluiden myynnistä. Kirjattavan tuoton määrä muodostuu myydystä tavarasta tai palvelusta saadun tai saatavan vastikkeen käyvän arvon perusteella vähennettynä arvonlisäveroilla sekä paljous- ja muilla alennuksilla.

Hakkuuoikeuksien myynti:

Myydystä hakkuuoikeudesta kirjautuu liikevaihtoa, kun hakkuuoikeuden perusteella tehdyn hakkuun mittaustodistus on allekirjoitettu eli asiakas on kaatanut puut ostamaltaan hakkuuoikeusalueelta.

Tonttien ja metsäpalstojen myynti:

Tuotot tonttien ja metsäpalstojen myynnistä kirjataan, kun yritys on peruuttamattomasti myynyt asiakkaalle nämä oikeudet, saatavien perintä on luotettavasti varmistettu ja myyjälle ei jää merkittäviä oikeuksien tai palstojen omistukseen liittyviä riskejä ja etuja eikä liikkeenjohdollista roolia tai tosiasiallista määräysvaltaa myytyihin omaisuuseriin.

Muut palvelut:

Palveluiden myynti kirjataan tuotoksi sille tilikaudelle, jolla palvelu suoritetaan.

Liikevoitto

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardi ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määrittänyt sen seuraavasti: liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään ostokulut valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutoksella sekä omaan käyttöön valmistuksesta syntyneillä kuluilla oikaistuina, vähennetään työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumistappiot sekä liiketoiminnan muut kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikevoiton alapuolella. Kurssierot ja johdannaisten käypien arvojen muutokset sisältyvät liikevoittoon, mikäli ne syntyvät liiketoimintaan liittyvistä eristä; muuten ne on kirjattu rahoituseriin.

Korot ja osingot

Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Segmenttiraportointi

Tornator ei julkista segmenttiraporttia IAS 14 standardin mukaisen helpotuksen mukaisesti.

Uuden ja uudistetun IFRS-normiston soveltaminen

IASB on julkistanut seuraavat uudet tai uudistetut standardit ja tulkinnat, jotka eivät ole vielä voimassa ja joita konserni ei ole vielä soveltanut. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien.

IFRIC 11 IFRS 2 - Konsernin ja omia osakkeita koskevat liiketoimet (voimassa 1.3.2007 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi tulkinta selventää omana pääomana maksettavien liiketoimien (IFRS 2) soveltamisalaa ja vaatii kyseisten liiketoimien uudelleenarviointia tytäryhtiöissä. Uudella tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tulevaan tilinpäätökseen. Tulkinta on hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

IFRIC 12 Service Concession Arrangements (voimassa 1.1.2008 alkavilla tilikausilla). Konsernilla ei ole tulkinnassa tarkoitettuja sopimuksia julkisen sektorin kanssa, joten tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tulevaan tilinpäätökseen. Tulkinta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

IFRIC 13 Customer Loyalty Programmes (voimassa 1.7.2008 jälkeen alkavilla tilikausilla). Konsernilla ei ole tulkinnassa tarkoitettuja kanta-asiakasjärjestelyjä, joten tulkinnalla ei ole vaikutusta konsernin tulevaan tilinpäätökseen. Tulkinta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

IFRIC 14 IAS 19 - Etuusperusteisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja, vähimmäisrahastointi-vaatimukset ja näiden välinen yhteys (voimassa 1.1.2008 alkavilla tilikausilla). Tulkintaa sovelletaan IAS 19 -standardin mukaisesti työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuusperusteisiin järjestelyihin ja muihin pitkäaikaisiin etuusperusteisiin työsuhde-etuuksiin silloin, kun järjestelyyn liittyy vähimmäisrahoitusvaatimus. Konsernilla on tulkinnassa tarkoitettuja etuusperusteisia eläkejärjestelyjä eräissä maissa. Konserni on parhaillaan arvioimassa tulkinnan vaikutuksia. Alustavan arvion mukaan uudella tulkinnalla ei kuitenkaan ole olennaista vaikutusta tulevaan tilinpäätökseen. Tulkinta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

IFRS 8 Operating Segments (voimassa 1.1.2009 jälkeen alkavilla tilikausilla). IFRS 8 korvaa IAS 14 -standardin. Uuden standardin mukaan segmenttiraportointi perustuu johdon sisäiseen raportointiin ja siinä noudatettuihin laskentaperiaatteisiin. IFRS 8 edellyttää tietojen esittämistä yhteisön tuotteista, palveluista, maantieteellisistä alueista sekä merkittävistä asiakkaista. Yhteisön edellytetään myös antavan tiedot raportoitavien segmenttien määrittelyperusteista sekä segmenttiraportoinnissa sovellettavista laskentaperiaatteista. Lisäksi standardin mukaan on esitettävä segmenttiraportoinnin täsmäytyslaskelma tiettyihin tuloslaskelma- ja tase-eriin. Konserni ei esitä segmenttiraporttia, jolloin uudella standardilla ei ole vaikutusta konsernin raportointiin. IFRS 8 -standardi ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

IAS 23 Vieraan pääoman menot -standardin muutos (voimassa 1.1.2009 alkavilla tilikausilla). Muutettu standardi edellyttää, että ehdot täyttävän hyödykkeen, kuten

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

tuotantolaitoksen, hankintamenoon sisällytetään välittömästi kyseisen hyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta johtuvat vieraan pääoman menot. Konserni on soveltanut aikaisempaa mahdollisuutta kirjata vieraan pääoman menot kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Konserni arvioi, että uuden standardin käyttöönotolla ei kuitenkaan tule olemaan olennaista vaikutusta tulevaan tilinpäätökseen. Uudistettu standardi ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa.

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen -standardin muutos (voimassa 1.1.2009 jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi muuttaa tilinpäätöslaskelmien esitystapaa. Konserni arvioi muutoksen vaikuttavan lähinnä tuloslaskelman esitystapaan siten, että nykymuotoisen tuloslaskelman loppuun lisätään erittely suoraan omaan pääomaan kirjattujen erien tilikaudenaikaisista muutoksista. Tulos/osake -tunnusluvun laskentaperiaate ei muutu.

4 Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskit

Konserni altistuu toiminnassaan useille rahoitusriskeille, mukaan lukien valuuttakurssien ja korkojen muutosten vaikutukset. Konsernin riskienhallinnan keskeinen periaate on rahoitusmarkkinoiden ennakoimattomuus ja pyrkimys minimoida mahdolliset haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen. Riskienhallinnan toteuttaa rahoitusjohto hallituksen hyväksymien yleisten periaatteiden mukaisesti.

Valuuttakurssiriski

Konserni toimii myös euroalueen ulkopuolella ja on siten altistunut Viron kruunun valuuttapositioneista aiheutuville transaktioriskeille ja riskeille, jotka syntyvät kun eri valuutoissa olevat investoinnit muunnetaan emoyrityksen toimintavaluuttaan. Valuuttakurssiriskit syntyvät kaupallisista transaktioista, taseen monetaarisista eristä ja nettoinvestoinneista ulkomaisiin tytäryrityksiin.

Laskutusvaluuttana käytetään vain yksikön toimintavaluutta. Konsernilla on ulkomaisia nettoinvestointeja ja se on siten altistunut riskeille, jotka syntyvät kun Viron kruunuissa olevat investoinnit muunnetaan emoyrityksen toimintavaluuttaan. Tällä hetkellä Konserni ei suojaudu valuuttakurssiriskiltä.

Korkoriski

Konsernin korkoriski aiheutuu pääasiassa pitkäaikaisista lainoista, jotka on laskettu liikkeeseen muuttuvakorkoisina.

Konsernin lyhyet rahamarkkinasijoitukset altistavat sen rahavirran korkoriskille, mutta niiden vaikutus ei ole merkittävä kokonaisuudessaan. Konsernin tulot sekä operatiiviset rahavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista. Konserni on pääasiallisesti altistunut käyvän arvon korkoriskille ja sen katsotaan liittyvän lähinnä

TORNATOR OY

Konsernitilinpäätös 31.12.2007

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

lainasalkkuun. Riskienhallinnan periaatteiden mukaisesti Konsernin tulee suojata markkinakoron vaihtelulta vähintään 70 % lainakannasta ja suojausten keskimääräisen duraation tulee olla 50%-100% alla olevan lainakannan duraatiosta. Tilinpäätöspäivänä 100 % luotoista oli joko kiinteäkorkoiseksi muutettu tai katto/lattia –option alainen ja sekä lainojen että suojiin keskimääräinen duraatio oli 7,7 vuotta. Konserni voi ottaa lainaa joko kiinteäkorkoisena tai vaihtuvakorkoisena ja käyttää koronvaihtosopimuksia tai tavallisia korko-optioita päästäkseen rahoitusperiaatteidensa mukaiseen tavoitteeseen.

Konserni on suojautunut korkoriskiltä solmimalla koronvaihtosopimuksia sekä tavallisia ("plain vanilla") korko-optiosopimuksia korkean luottoluokituksen omaavien rahoituslaitosten kanssa. Korkosuojausstrategian hyväksyy Konsernin hallitus ja sen toteuttaa Konsernin rahoitusjohto.

Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli avoinna euromääräisiä korkojohdannaisia, joiden perusteella konserni maksaa nettokorkona keskimäärin 4,8 %:n (8,0 %) kiinteää korkoa. Tilikauden aikana konserni on ottanut vaihtuvakorkoisia lainoja, joita suojaaviin korkojohdannaisiin sovelletaan suojauslaskentaa.

Tulosvaikuttavasti kirjatut voitot (+) ja tappiot (-) korkojohdannaisten käyvän arvon muutoksesta	2007	2006
	6 100,3	18 596,5

Korkokäyrän muutos +/- 1 % vaikuttaisi korkojohdannaisten käypään arvoon noin +25/-17 miljoonaa euroa:

	1 %	-1 %
Tuloslaskelmaan	10 383,0	-6 976,6
Omaan pääomaan	14 338,5	-9 634,4
	24 721,5	-16 611,1
Laskennallinen vero huomioiden		
Tuloslaskelmaan	7 683,4	-5 162,7
Omaan pääomaan	10 610,5	-7 129,5
	18 293,9	-12 292,2

Maksuvalmiusriski

Konsernissa pyritään jatkuvasti arvioimaan ja seuraamaan liiketoiminnan vaatiman rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi ja erääntyvien lainojen takaisinmaksuun. Konsernin rahoituksen toimintaohjeissa määritellään maksuvalmiusvarannon optimikoko sekä käteiselle että likvidien sijoitusten määrälle. Edelleen toimintaohjeissa on määriteltävä, että suojausten keskimääräisen duraation tulee olla 50%-100% alla olevan lainakannan duraatiosta. Rahoituksen saatavuus ja joustavuus on taattu pitkäaikaisen puukauppasopimuksen ehdoilla koskien puukauppojen ja ennakkomaksujen ajoituksia vuoden aikana.

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Seuraavassa taulukossa esitellään maturiteettianalyysi. Negatiivinen luku tarkoittaa sisään tulevaa rahaa. Luvut ovat diskonttaamattomia ja ne sisältävät koronmaksut, pääoman lyhennykset ja takaisinmaksut.

31.12.2007

Milj. Euroa	Tase-arvo	Raha-virta	Alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-5 vuotta	yli 5 vuotta
Rahoitusvelat ^(liite 17)	443,6	605,3	28,0	28,0	84,0	465,3
Ostovelat ja muut velat ^(liite 19)	27,3	27,3	27,3	0,0	0,0	0,0
Johdannaisinstrumentit ^(liite 10)						
Korkojohdannaiset suojauslaskennassa	9,8	-9,8	-1,0	-1,0	-3,0	-4,8

31.12.2006

milj. Euroa	tase-arvo	Raha-virta	Alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-5 vuotta	yli 5 vuotta
Rahoitusvelat ^(liite 17)	376,9	376,9	376,9	0,0	0,0	0,0
Ostovelat ja muut velat ^(liite 19)	26,5	26,5	26,5	0,0	0,0	0,0
Johdannaisinstrumentit ^(liite 10)						
Korkojohdannaiset ei-suojauslaskennassa	40,2	40,2	40,2	0,0	0,0	0,0

Luottoriski

Konsernin toimintatapa määrittelee asiakkaiden, sijoitustransaktioiden ja johdannaisopimusten vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset sekä sijoitusperiaatteet. Luottoriskin hallinta ja luotonvalvonta on keskitetty konsernin rahoitusjohdolle. Luottoa myönnetään vain niille asiakkaille, joilla on moitteettomat luottotiedot. Yksittäisiin merkittäviin liiketoimiin konserni pyytää aina vastapuolelta riittävän vakuuden. Konserni solmii johdannaisopimuksia ja tekee sijoitustransaktioita vain sellaisten vastapuolten kanssa, joiden luottoluokitus on vähintään AA.

Saamisten osalta konsernilla ei ole olennaista luottoriskikeskittymää, sillä saamiset muodostuvat useista eristä. Tilikauden aikana konsernilla ei ole ollut tulosvaikutteisesti kirjattuja luottotappioita

Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on optimaalisen pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa tavoitteena paras mahdollinen tuotto. Optimaalinen pääomarakenne takaa myös pienemmät pääoman kustannukset.

Konsernin nettovelkaantumisasteet olivat seuraavat:

milj. Euroa	2007	2006
Korolliset velat	443,6	376,9
Korolliset saamiset	16,6	0,8
Rahavarat	26,5	41,5
Nettovelat	400,5	334,6
Oma pääoma yhteensä	357,9	258
Nettovelkaantumisaste (gearing)	112 %	130 %

5 Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Olennessin erä, jossa edellytetään johdon harkintaa, liittyy metsän arvostuksessa käytettäviin oletuksiin, kuten puun hintaan, diskonttokorkoon ja kasvukauteen. Puun hintojen kehityksessä Konserni käyttää ulkopuolista arvioijaa, jonka hintojen perusteella arvioidaan hintakehitys myös arvioijan antaman ennustejakson yli. Biologisten hyödykkeiden arvo tilinpäätöshetkellä oli 832 miljoonaa euroa (663 miljoonaa euroa).

Konserni arvioi metsän kasvukaudeksi 70 vuotta, jota käytetään kassavirtojen perusteena. Konserni tarkistaa diskonttokorkoaan ennalta laaditun laskentapohjan avulla. Konsernin käyttämä diskonttokorko verojen jälkeen oli 6,57%. Diskonttokoron muutos +/- 0,25% muuttaa metsäomaisuuden arvostusta +/-40 miljoonaa euroa. Puun hintaennusteen muutos +/- 10% muuttaa metsäomaisuuden arvostusta +/- 100 miljoonaa euroa. Diskonttokoron laskennassa käytetään riskittömänä korkokomponenttina Suomen valtion 10 vuoden koron kahden vuoden liukuvaa keskiarvoa. Diskonttokoron oman pääoman riskipreemion osalta sovelletaan vaihteluväliä +/- 0,5% eli diskonttokorkoa muutetaan vain, jos riskipreemio muuttuu yli mainitun vaihteluvälin. Puun hintaennuste ja diskonttokorko päivitetään vuosittain.

6 IFRS-raportointiin siirtymisen vaikutukset aikaisemmin raportoituun omaan pääomaan ja tulokseen

IFRS-raportointiin siirtyminen on aiheuttanut muutoksia aikaisemmin raportoituuihin tilinpäätöksiin. Ennen siirtymistä IFRS-raportointiin yrityksen tilinpäätökset on laadittu

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

suomalaisen tilinpäätösnormiston mukaisesti (FAS) pois lukien kirjanpitolain 7 a lukua. Seuraavat täsmäytyslaskelmat ja selostavat liitetiedot kuvaavat IFRS-raportoinnin eroja verrattuna suomalaiseen tilinpäätösnormistoon tilikaudella 2006 sekä IFRS-avaavaa tasetta 1.1.2006.

IFRS-raportointiin siirtymisen vaikutukset aikaisemmin raportoituun taseeseen ovat seuraavat:

	Liite	FAS 31.12.2005	IFRS oikaisut	IFRS 1.1.2006	FAS 31.12.2006	IFRS oikaisu	IFRS 31.12.2006
Varat							
Pitkäaikaiset varat							
Aineettomat hyödykkeet	a)	6 391,4	-6 193,3	198,1	150,4		150,4
Maa- ja vesialueet	b)	517 684,4	-459 260,7	58 423,7	514 273,5	-455 924,0	58 349,4
Biologiset hyödykkeet	b)		677 438,2	677 438,2		663 267,2	663 267,2
Muut aineelliset hyödykkeet		1 741,6		1 741,6	3 161,5		3 161,5
Muut rahoitusvarat		2,7		2,7	2,7		2,7
Lyhytaikaiset varat							
Vaihto-omaisuus	d)	105,5	738,8	844,3	39,2	1 056,3	1 095,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset		898,4		898,4	1 605,5		1 605,5
Kauden verotett. tuloon perustuvat veros.				0,0			0,0
Rahavarat		42 678,6		42 678,6	41 509,4		41 509,4
Varat yhteensä		569 502,5	212 723,1	782 225,6	560 742,2	208 399,5	769 141,7

	Liite	FAS 31.12.2005	IFRS oikaisu	IFRS 1.1.2006	FAS 31.12.2006	IFRS oikaisu	IFRS 31.12.2006
Oma pääoma							
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma							
Osakepääoma		50 000,0		50 000,0	50 000,0		50 000,0
Ylikurssirahasto		29 995,2		29 995,2	29 995,2		29 995,2
Käyvän arvon rahasto	e)	-43 494,1	43 494,1	0,0	-29 732,7	29 732,7	0,0
Kertyneet voittovarot	f)	40 011,0	121 297,9	161 308,9	50 630,5	127 361,1	177 991,6
Oma pääoma yhteensä		76 512,1	164 791,9	241 304,1	100 893,0	157 093,8	257 986,8

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

		31.12.2005	oikaisu	1.1.2006	31.12.2006	oikaisu	31.1.2.2006
Velat							
Pitkäaikaiset velat							
Lainat	a)	381 643,3	-5 921,6	375 721,6	0,0		0,0
Johdannaiset	e)	58 775,8		58 775,8	40 179,3		40 179,3
Varaukset	g)	3 883,5	-3 883,5	0,0	4 018,4	-4 018,4	0,0
Eläkevelka	h)		108,0	108,0	0,0	129,0	129,0
Laskennalliset verovelat	c)	7 646,1	57 899,9	65 546,0	12 293,3	55 195,1	67 488,4
Lyhytaikaiset velat							
Lainat	a)	17 506,1	-271,6	17 234,4	376 905,9		376 905,9
Ostovelat		211,3		211,3	347,0		347,0
Muut velat		21 525,8		21 525,8	26 105,3		26 105,3
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		1 798,5		1 798,5	0,0		0,0
Velat yhteensä		492 990,3	47 931,1	540 921,5	459 849,2	51 305,7	511 155,0
Oma pääoma ja velat yhteensä		569 502,5	212 723,1	782 225,6	560 742,2	208 399,5	769 141,7

IFRS-raportointiin siirtymisen vaikutukset aikaisemmin raportoituun tilikauden tulokseen:

	Liite	FAS 31.12.2006	IFRS vaikutus	IFRS 31.12.2006
Liikevaihto	i)	52 487,6	11 498,9	63 986,5
Liiketoiminnan muut tuotot	i)	13 539,9	-11 115,6	2 424,3
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	d)	-66,3	-383,3	-449,6
Materiaali ja palvelut	g)	-3 916,6	134,9	-3 781,6
Henkilöstökulut	h)	-6 347,3	-21,0	-6 368,3
Poistot ja arvonalentumiset	a)	-7 208,3	6 193,2	-1 015,0
Liiketoiminnan muut kulut		-3 545,9		-3 545,9
Biologisten hyödykkeiden muutos	b)		-10 516,8	-10 516,8
Liikevoitto		44 943,3	-4 209,7	40 733,6
Rahoitustuotot	e)	528,7	18 596,5	19 125,2
Rahoituskulut	a)	-31 088,9	-6 193,2	-37 282,1
Voitto ennen veroja		14 383,1	8 193,6	22 576,6
Tuloverot	c)	-3 763,6	-2 130,3	-5 894,0
Tilikauden voitto		10 619,4	6 063,2	16 682,7
Jakautuminen: Emoyhtiön omistajille		10 619,4		16 682,7

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Selostukset koskien tehtyjä IFRS oikaisuja.

a) Lainan liikkeeseenlaskukulut

Yritys on aktivoinut lainojen liikkeeseenlaskukulut pitkävaikutteisina menoina. IAS 39 mukaan liikkeeseenlaskukulut (transaktiokulut) lisätään velkojen käypään arvoon. Erä on eliminoitu pois muista pitkävaikutteisista menoista. IAS ei salli konsernin esittää rahoitukseen kuuluvia transaktiokuluja muina pitkävaikutteisina erinä, vaan ne on vähennetty lainojen nimellisarvoista. Lainan kulut on esitetty efektiivisen koron menetelmällä. Laina on erääntynyt välittömästi vuoden 2007 puolella, jonka takia ei ole ollut enää FAS – tilinpäätöksessä jaksotettavaa erää lainan liikkeeseen laskukuluista. IFRS ja FAS-saldot ovat yhtenevät tässä tapauksessa.

b) Biologisten hyödykkeiden arvon muutos

FAS –kirjanpidossa on metsät arvostettu alkuperäiseen hankintamenoon, johon on kohdistettu metsien hankinnasta syntynyt liikearvo. IAS 41 standardi edellyttää biologisten hyödykkeiden, kuten puiden, arvostamisen käypään arvoon. Biologiset hyödykkeet on esitettävä IFRS tilinpäätöksessä omana eränään taseessa. Biologiset hyödykkeiden FAS kirjanpitoarvo on vähennetty maa- ja vesialueista ja siirretty omaksi eräksi taseeseen ja samalla on tehty arvostus käypään arvoon.

c) Laskennalliset verot

FAS-tilinpäätöksessä ei ole laskettu laskennallisia veroja kaikista väliaikaisista eroista. Myös biologisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon aiheuttaa laskennallisia veroja. Laskennalliset verot on netotettu, kun konsernilla on laillinen oikeus netotukseen ja kaikki verot kohdistuvat samaan verovelvolliseen. Laskennallisten verojen täsmäytyslaskelma on esitetty alla:

	Liite	2005	2006
Laskennalliset verosaamiset FAS 31.12.		16 291,4	11 491,4
Pakollisen varauksen purku	g)	-1 009,7	-1 044,8
Eläkekulut	h)	28,1	33,5
Laskennalliset verosaamiset 1.1.2006/2007 IFRS		15 309,8	10 480,2
Laskennalliset verovelat FAS 31.12.		23 937,5	23 784,7
Biologisten hyödykkeiden arvostus	b)	56 918,3	54 183,9
Laskennalliset verovelat IFRS 1.1.2006/2007		80 855,8	77 968,6
Netotus FAS 31.12., velka		-7 646,1	-12 293,3
Netotus IFRS 1.1.2006/2007, velka	c)	-65 546,0	-67 488,4

d) Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuutena esitetään konsernissa taimet ja siemenet. Lisäksi sellaiset maa- ja metsäalueet, jotka on kaavoitettu, käsitellään vaihto-omaisuutena. Maa- ja vesialueista on siirretty vaihto-omaisuuteen ne maa- ja metsäalueet, jotka on kaavoitettu ja myytävissä olevia.

e) Johdannaisten arvon muutos

Yrityksen korkosuojaus ei vuonna 2006 täyttänyt IAS 39 mukaisia suojauslaskennan ehtoja. FAS tilinpäätöksessä erää on käsitelty kassavirran suojauksena. Koska koronvaihtosopimus ei ole täyttänyt edellä mainittuja suojauslaskennan ehtoja IFRS-tilinpäätöksessä, niin koronvaihtosopimuksesta aiheutuvat arvonmuutokset on kirjattu tuloslaskelmaan rahoituseriin ja laskennalliset verot tästä arvonmuutoksesta on kirjattu tuloslaskelmaan verojen erään. Avaavassa taseessa on koronvaihtosopimuksen sen hetkinen käypä arvo kirjattu verovaikutuksella oikaistuna omaan pääomaan edellisten tilikausien voittovaroja vähentämään. Tilikauden 2007 aikana tehdyt korkosuojaukset täyttivät suojauslaskennan ehdot, ja näin ollen tehokkuustestauksen perusteella korkojohdannaisten arvonmuutoksista on kirjattu tehokas osa suoraan omaan pääomaan ja tehoton osa tuloslaskelman rahoituseriin. Laskennalliset verot on kirjattu suojauksen tehokkaasta osuudesta omaan pääomaan ja tehottomasta osuudesta tuloslaskelmaan.

f) Voittovarojen täsmäytys

	Liite	2005	2006
Voittovarot FAS 31.12.		40 011,0	50 630,5
Biologiset hyödykkeet arvostus	b)	218 916,4	208 399,5
Eläkekulut	h)	-108,0	-129,0
Johdannaiset	e)	-58 775,8	-40 179,3
Pakolliset varaukset	g)	3 883,5	4 018,4
Laskennalliset verot edellisistä	c)	-42 618,2	-44 748,5
Voittovarot yhteensä IFRS		161 308,9	177 991,6

g) Pakolliset varaukset

Pakollisiin varauksiin kirjatut metsitysvaraukset on purettu, koska metsitysvaraukset kuuluvat Konsernin käypään arvoon arvostettavaan metsäomaisuuteen. Pakollisiin varauksiin sisältyvä laskennallinen vero on purettu tilikauden verojen osuudesta ja laskennallisista verosaamisista.

h) Eläkevelka

Konsernilla on etuusperustainen eläkejärjestely, josta on kirjattu IFRS-tilinpäätökseen lisävastuuta. Lisävastuun määrä on avaavassa taseessa 157 tuhatta euroa. Vuodelle 2006 on tästä kohdistunut kulujen oikaisua 28 tuhatta euroa.

i) Liikevaihdon ja liiketoiminnan muiden tuottojen oikaisut

Konserni siirtää metsäomaisuudesta vaihto-omaisuuteen myytävissä olevat metsätotit. Aikaisemmin Konserni on esittänyt metsätonttien myynnistä syntyneet voitot liiketoiminnan muissa tuotoissa. Konserni uudelleen luokittelee IFRS-

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

tilinpäätöksessä nämä metsätonttien myynnit kuuluvaksi Konsernin normaaliin liiketoimintaan ja esittää näistä saadut myyntihinnat liikevaihdossa ja vastaavasti vaihto-omaisuuden muutoksena.

7 Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

AINEETTOMAT KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

	Tilinpäätös 31.12.2006	
	Atk-ohjelmat	Yhteensä
Hankintamenot		
Hankintameno 1.1.2006	707,3	707,3
Lisäykset	18,9	18,9
Vähennykset	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.2006	<u>726,2</u>	<u>726,2</u>

Kertyneet poistot ja arvonalentumiset

Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2006	-509,2	-509,2
Poistot ^(liitetieto 24)	-66,7	-66,7
Vähennysten kertyneet suunnitelman mukaiset poistot	0,0	0,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2006	<u>-575,9</u>	<u>-575,9</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	150,3	150,3
Kirjanpitoarvo 1.1.2006	198,1	198,1

	Tilinpäätös 31.12.2007	
	Atk-ohjelmat	Yhteensä
Hankintamenot		
Hankintameno 1.1.2007	726,2	726,2
Lisäykset	331,4	331,4
Hankintameno 31.12.2007	<u>1057,6</u>	<u>1057,6</u>
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset		
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2007	-575,9	-575,9
Poistot ^(liitetieto 24)	-87,6	-87,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2007	<u>-663,5</u>	<u>-663,5</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	394,2	394,2
Kirjanpitoarvo 1.1.2007	150,3	150,3

8 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Tiet ja ojat	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintamenot						
Hankintameno 1.1.2006	55 655,8	190,9	417,9	7 777,9	1 469,3	65 511,8
Lisäykset	295,0	50,4	66,0	376,6	1 782,8	2 570,8
Vähennykset (maa-alueissa siirto vaihto-omaisuuteen kts. Liitetieto 11)						
	-1 056,3	0,0	0,0	0,0	-376,6	-1 432,9
Hankintameno 31.12.2006	54 894,5	241,3	483,9	8 154,5	1 905,4	66 649,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset						
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2006						
	0,0	-130,5	-206,1	-3 853,8	0,0	-4 190,4
Poistot (liitetieto 24)						
	0,0	-6,6	-95,9	-845,7	0,0	-948,2
Vähennysten kertyneet suunnitelman mukaiset poistot						
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2006						
	0,0	-137,2	-302,0	-4 699,5	0,0	-5 138,7
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	54 894,5	104,1	182,0	3 454,9	2 875,5	61 511,0
Kirjanpitoarvo 1.1.2006	55 655,8	60,4	211,9	3 924,0	1 469,3	61 321,4
Tilinpäätös 31.12.2007						
	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Tiet ja ojat	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintamenot						
Hankintameno 1.1.2007	54 894,5	241,3	483,9	8 154,5	2 875,5	66 649,7
Lisäykset	3 132,3	0,0	87,0	457,3	874,4	4 551,0
Vähennykset (maa-alueissa siirto vaihto-omaisuuteen kts. Liitetieto 11)						
	-244,9	0,0	-3,7	0,0	-1 427,4	-1 676,0
Hankintameno 31.12.2007	57 781,9	241,3	567,2	8 611,8	2 322,5	69 524,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset						
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2007						
	0,0	-137,2	-302,0	-4 699,5	0,0	-5 138,7
Poistot (liitetieto 24)						
	0,0	-8,8	-100,5	-742,4	0,0	-851,7
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2007						
	0,0	-146,0	-402,5	-5 441,9	0,0	-5 990,4
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	57 781,9	95,3	164,7	3 169,8	2 322,6	63 534,3
Kirjanpitoarvo 1.1.2007	54 894,5	104,1	182,0	3 454,9	2 875,5	61 511,0

9 Biologiset hyödykkeet

milj. euroa

Biologiset hyödykkeet 1.1.2007	663,3
Lisäykset*	1,4
Hakkuut	-51,9
Arvostusero	219,6
Biologiset hyödykkeet 31.12.2007	832,4

milj. euroa

Biologiset hyödykkeet 1.1.2006	649,5
Lisäykset	
Hakkuut	-51,7
Arvostusero	65,4
Biologiset hyödykkeet 31.12.2006	663,3

* Konserni hankki 100 prosenttia 1. päivänä heinäkuuta 2007 Tornator Timberland Estonia Oü:n osakepääomasta ja äänivallasta. Hankintaan ei ole sovellettu IFRS 3 säännöksiä yritysten yhteenliittymästä, koska kyseinen hankinta ei ole täyttänyt liiketoiminnan määritelmää.

10 Johdannaiset

Konserni käyttää kassavirtasuojaukseen koronvaihtosopimuksia ja tavallisia optioita. Kaikki korkojohdannaiset erääntyvät yli 5 vuoden kuluttua

Korkojohdannaisten käyvät arvot 31.12.

	2007		2006	
	Varat	Velat	Varat	Velat
Koronvaihtosopimukset	2 854,3	0,0	0,0	40 179,3
Korko-optiot	6 952,0	0,0	0,0	0,0
	9 806,3	0,0	0,0	40 179,3

Korkojohdannaisten nimellisarvot 31.12.

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

	2007	2006
Koronvaihtosopimukset	106 375,0	285 100,0
Korko-optiot	338 625,0	0,0
	445 000,0	285 100,0

Korkojohdannaisten tuloslaskelman rahoituskuluihin/tuottoihin kirjattu osuus 31.12.

	2007			2006
	Tulo	Meno	Netto	Netto
Koronvaihtosopimukset	700,0	0,0	700,0	18 596,5
Korko-optiot	5 400,3	0,0	5 400,3	0,0
	6 100,3	0,0	6 100,3	18 596,5

Korkojohdannaisten omaan pääomaan kirjattu osuus (lask. verot huomioitu) 31.12.

	2007	2006
Koronvaihtosopimukset	1 594,2	0,0
Korko-optiot	1 148,3	0,0
	2 742,4	0,0

Koronvaihtosopimukset ja korko-optiot on määritetty markkinakoron vaihtelun suojausiksi, ja niiden käypien arvojen muutokset on kirjattu tehokkuustestauksen perusteella osin tulosvaikutteisesti ja osin suoraan omaan pääomaan. Tehoton osuus on kirjattu tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Tehoton osuus on ollut 6 100 tuhatta euroa (18 596 tuhatta euroa) tulosta parantava. Voitot ja tappiot, jotka on siirretty käyvän arvon rahastoon (oman pääoman muutoslaskelma) kirjataan tuloslaskelmaan systemaattisesti siihen saakka, kunnes lainat on kokonaisuudessaan maksettu takaisin.

Johdannaiset ovat määriteltä pitkäaikaisiin varoihin tai velkoihin kuuluvaksi, jos suojattava erä erääntyy yli 12 kuukauden kuluttua. Muussa tapauksessa johdannaiset on esitetty lyhytaikaisissa varoissa tai veloissa.

Yhteenveto tilikauden aikana omaan pääomaan kirjatusta rahavirran suojausten voitoista ja tappioista, omasta pääomasta pois kirjattu ja tilikauden myynnin oikaisuisissa esitetty määrä sekä tase-erän hankintamenoa oikaisemaan kirjattu suojaustulos ilmoitetaan laskelmassa konsernin oman pääoman muutoksista.

Korkojohdannaisten korkokannoista kts. Rahoitusriskit (liite 4).

11 Vaihto-omaisuus

	2007	2006
Siemenet ja taimet	169,0	63,5
Myytävät tontit siirto maa- ja metsäalueista ^(liite 8)	244,9	1 056,3

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Konserni kirjasi tilikaudella kuluksi 0,0 tuhatta euroa (0,0 tuhatta euroa) vaihto-omaisuuden arvonalennuksena. Kuluksi vaihto-omaisuudesta on kirjattu tilikaudella 818,4 tuhatta euroa (383,8 tuhatta euroa)

12 Myyntisaamiset ja muut saamiset

Myyntisaamiset

	2007	2006
Myyntisaamiset	354,0	540,2
Myyntisaamiset yhteensä	354,0	540,2
Myyntisaamisten ikäjakaumat		
alle 12 kuukautta	354,0	540,2
yli 12 kuukautta	0,0	0,0

Muut saamiset

	2007	2006
Siirtosaamiset		
Siirtosaamiset	324,7	821,0
Muut saamiset	10,5	220,0
Muut saamiset yhteensä	335,2	1041,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset yhteensä	689,2	1581,2

Myyntisaamisten ja muiden saamisten kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa. Saamisiin ei liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä. Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä siinä tapauksessa, että toiset sopimusosapuolet eivät pysty täyttämään saamisiin liittyviä velvoitteitaan. Saamisten käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 35.

13 Muut rahoitusvarat

Rahoitusvarat sisältävät osakkeita ja muita sijoituksia. Tällä hetkellä kaikki sijoitukset on luokiteltu myytävissä oleviksi sijoituksiksi.

Myytävissä oleva sijoitukset:

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

	2007	2006
Arvo tilikauden alussa	2,7	2,7
Lisäykset	16 442,3	0,0
Omaan pääomaan kirjatut käyvän arvon muutokset	246,4	0,0
Arvo tilikauden lopussa	16 691,4	2,7
Pitkäaikainen osuus	2,7	2,7

Tilikausien 2006 tai 2007 aikana ei ole luovuttu myytävissä olevista sijoituksista eikä näihin ole tehty vastaavina ajankohtina arvonalentumisia. Konserni ei myöskään oleta myyvänsä näitä sijoituksia lähiaikoina. Osakkeet, jotka on arvostettu hankintameno arvoltaan 2,7 (2,7) ei odoteta myytävän lähiaikoina.

Myytävissä olevat sijoitukset sisältävät seuraavia eriä:

	2007	2006
<i>Ei-noteeratut osakkeet, euromääräiset</i>		
Yhteensä	2,7	2,7

Sijoitusten käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 35. Rahoitusvaroja ei ole eräänntynyt eikä niihin ole kohdistettu arvonalentumiskirjauksia.

14 Rahavarat

	2007	2006
Käteinen raha ja pankkitilit (Rahavarat rahoituslaskelmassa)	26 471,9	41 509,4
	<u>26 471,9</u>	<u>41 509,4</u>

Rahavaroihin ei liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä. Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä siinä tapauksessa, että toiset sopimusosapuolet eivät pysty täyttämään saamisiin liittyviä velvoitteitaan. Rahavarojen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 35.

15 Osakepääoma ja ylikurssirahasto

Tornator Oy:llä on yksi osakesarja, joilla kaikilla osakkeilla on yhtäläinen oikeus osinkoon. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Tornator Oy:llä on osakkeita 5 milj. kpl. (50 milj. kpl vuonna 2006).

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

	Osakkeiden lkm	Osakepääoma	Ylikurssirahasto
1.1.2006	50 000 000	50 000,0	29 995,2
31.12.2006	50 000 000	50 000,0	29 995,2
1.1.2007	50 000 000	50 000,0	29 995,2
osakkeiden yhdistäminen 10/1	-45 000 000		
31.12.2007	5 000 000	50 000,0	29 995,2

Kaikki liikkeelle lasketut osakkeet on maksettu.

Osakepääomaan on kirjattu osakkeiden nimellisarvoa vastaava määrä emoyhtiötä perustettaessa.

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahastoon on merkitty osakkeiden nimellisarvon ja osakkeiden merkintähinnan erotus niissä tapauksissa, joissa osakemerkinnöistä on päätetty vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikana.

Käyvän arvon rahasto

Käyvän arvon rahastoon kirjataan rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käyvät arvot sekä myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutokset hankintahetkestä alkaen laskennallisilla veroilla vähennettynä.

Osingot

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 3,00 euroa/osake.

16 Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2007 aikana ilman netotuksen vaikutusta, joka on tehty, kun veronsaaja on sama, on seuraava:

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

	1.1.2007	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	31.12.2007
*rahoitusinstrumentit netotettu				
Laskennalliset verosaamiset:				
Väliaikaiset erot				
Rahoitusinstrumenttien arvostaminen käypään arvoon ^(liite 10)	10 446,7	-10 446,7	0,0	0,0
Etuuspohjaisten eläkkeiden kirjaaminen ^(liite 18)	33,5	-7,3	0,0	26,3
Vahvistetut tappiot	0,0	3 327,8	0,0	3 327,8
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	10 480,2	-7 126,2	0,0	3 354,1
Laskennalliset verovelat:				
Väliaikaiset erot:				
Biologisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon ^(liite 9)	77 968,6	44 214,7	0,0	122 183,3
Myytavissä olevat rahoitusvarat ^(liite 13)	0,0	0,0	64,0	64,0
Johdannaisinstrumenttien arvostaminen käypään arvoon ^(liite 10)	0,0	1 586,1	963,6	2 549,7
Laskennalliset verovelat yhteensä	77 968,6	45 800,8	1 027,6	124 797,0
	1.1.2006	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	31.12.2006
Laskennalliset verosaamiset:				
Väliaikaiset erot				
Rahoitusinstrumenttien arvostaminen käypään arvoon ^(liite 10)	15 281,7	-4 835,0	0,0	10 446,7
Etuuspohjaisten eläkkeiden kirjaaminen ^(liite 18)	28,1	5,5	0,0	33,5
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	15 309,8	-4 829,5	0,0	10 480,3
Laskennalliset verovelat:				
Väliaikaiset erot:				
Biologisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon ^(liite 9)	80 855,8	-2 887,2	0,0	77 968,6
Rahoitusinstrumenttien arvostaminen käypään arvoon ^(liite 10)		0,0	0,0	0,0
Laskennalliset verovelat yhteensä	80 855,8	-2 887,2	0,0	77 968,6

Laskennalliset verosaamiset ja –velat on netotettu silloin, kun yhteisöllä on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kirjatut erät toisiaan vastaan ja laskennalliset verot liittyvät samaan veronsaajaan.

	2007	2006
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	3 354,1	10 480,2
Netotettu laskennallista verovelkaa vastaan	3 354,1	10 480,2
Laskennalliset verosaamiset taseessa	0,0	0,0
Laskennalliset verovelat	124 797,0	77 968,6
Netotettu laskennallista verosaamista vastaan	-3 354,1	-10 480,2
Laskennalliset verovelat taseessa	121 442,9	67 488,4

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Laskennalliset verosaamiset

	2007	2006
Laskennalliset verosaamiset jotka erääntyvät yli 12 kk kuluttua	26,3	33,5
Laskennalliset verosaamiset jotka erääntyvät 12 kk kuluessa	3 327,8	10 446,7

Laskennalliset verovelat

	2007	2006
Laskennalliset verovelat jotka erääntyvät yli 12 kk kuluttua	124 797,0	77 968,6
Laskennalliset verovelat jotka erääntyvät 12 kk kuluessa	0,0	0,0

Laskennalliset verosaamiset vahvistetuista tappioista on kirjattu siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan saaminen voidaan hyödyntää. Laskennallinen vero on syntynyt erillisyyhtiössä, jossa on realisoitu lainojen maksuun liittyvä johdannainen. Yhtiön operatiivinen toiminta ilman tätä realisointia on ollut koko ajan voitollista. Tällä perusteella yhtiön johto on arvioinut, että laskennallinen verosaaminen voidaan tappiosta kirjata.

Laskennallista verovelkaa ei ole kirjattu tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista, koska voittoja ei tulla jakamaan ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa ja koska veroseuraamusten realisoituminen ei ole todennäköistä. Mikäli tytäryhtiöt jakaisivat voittovaransa, niin laskennallinen vero tästä olisi 0,0 tuhatta euroa (vertailuvuodelta ei ole lukua, koska kaikki tytäryhtiöt olivat kotimaisia ja verot laskettu näistä).

17 Rahoitusvelat

	2007	2006
Pitkäaikaiset rahoitusvelat		
Lainat rahoituslaitoksilta, pitkäaikainen osuus*	436 657,5	376 905,9
Lainat rahoituslaitoksilta, lyhytaikainen osuus	6 988,1	0,0

Konsernin metsäomaisuus toimii rahoitusvelkojen vakuutena. Kts. liite 8 maa- ja metsä-alueet ja 9 biologiset hyödykkeet.

Pitkäaikaisten rahoitusvelkojen erääntyminen:

	2007	2006
alle 1 vuotta	7 000,0	376 905,9 *
1-2 vuotta	7 000,0	0,0
2-5 vuotta	21 000,0	0,0
Vuoden 2012 jälkeen	401 645,6	0,0
Yhteensä	436 645,6	376 905,9

* Konsernilla on tilinpäätöksessä 31.12.2006 ollut sopimukset lainojen uudistamisesta rahoittajien kanssa. Konserni on tämän johdosta luokitellut lainansa taseessa pitkäaikaiseksi vertailuvuonna IAS 1.64 mukaisesti. Yllä olevassa erääntymistaulukossa

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

(sekä liitteessä 4) rahoitusvelka on esitetty todellisen erääntymisen mukaisesti.

Konsernin rahoituslainat ovat vaihtuvakorkoisia ja sopimuksen mukaiset uudelleen hinnoittelu tapahtuvat tilinpäätöspäivänä seuraavan ajan kuluessa.

	2007	2006
6 kk tai alle	436 645,5	376 905,9

Lainojen hinnoittelu tapahtuu 6 kuukauden välein ja hinnoittelupäivät ovat vuosittain 30.6 ja 31.12. (liite 35).

Pitkäaikaisten rahoitusvelkojen efektiivisten korkokantojen painotetut keskiarvot (sisältäen lyhytaikaiset korolliset velat)

	2007	2006
	%	%
Lainat rahoituslaitoksilta	4,8	8,0

Korollisten lainojen kirjanpitoarvo vastaavat niiden käypää arvoa, koska lainojen uudelleen hinnoittelu tapahtuu tilinpäätöspäivänä. Konsernin korolliset velat ovat euromääräisiä.

18 Eläkevelvoitteet

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuusperusteiseksi ja maksupohjaiseksi järjestelyiksi. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota veloitus koskee. Etuusperusteisissa eläkejärjestelyissä velvoitteet lasketaan käyttäen ennakoitua etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (project unit credit method). Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaattikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, rajamäärän ylittävältä osalta, kirjataan työntekijöiden keskimääräiselle palvelusajalle. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttokorkona vakuutusmatemaattikkojen määrittelemää ja yleisesti hyväksyttyä korkoa. Velkasitoumusten maturiteetti vastaa olennaisilta osin laskettavan eläkevastuun maturiteettia.

Taseessa esitetyt erät

	31.12. 2007	31.12. 2006
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	841	918
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo	-722	-789
	119	129
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot / tappiot (-)	-18	0
Kirjaamattomat takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	0	0
Taseessa esitetty velka	101	129

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelmaan merkityt erät	2007	2006
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	19	16
Korkomenot	39	22
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto	-38	-17
IAS 19 laskelman mukainen eläkekustannus	20	35
Laskennallinen suomalainen eläkekustannus	-48	-14
Kirjattava lisäkustannus (+) kustannusten vähennys (-)	-28	21

Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutokset ovat seuraavat:

	31.12. 2007	31.12. 2006
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden	129	108
Varojen odotettu tuotto	20	35
Vakuutusmatemaattiset tappiot (+) ja voitot (-)	-48	-14
	101	129

Tärkeimmät vakuutusmatemaattiset oletukset

	31.12. 2007	31.12. 2006
Diskonttokorko %	4,60 %	4,40 %
Varojen tuotto-odotus %	5,00 %	5,00 %
Vuotuinen, tuleva palkankorotusolettamus %	4,50 %	4,20 %
Tulevat työeläkkeiden korotukset %	2,00 %	2,00 %

Konserni ennakoi saavansa etuusperusteisista eläkejärjestelyistä 28 tuhatta euroa tilikaudella 2008.

19 Ostovelat ja muut velat

	2007	2006
Ostovelat	300,7	347,0
Saadut ennakot	20 478,1	10 861,3
Siirtovelat		
Henkilöstöjaksotukset	1 474,5	1 357,7
Korkojaksotukset	1 749,2	10 726,4
Muut jaksotukset	11,2	109,3
Siirtovelat yhteensä	3 234,9	12 193,4
Muut velat	3 294,7	3 050,6
Ostovelat ja muut velat yhteensä	27 308,4	26 452,3

Osto- ja muiden velkojen käyvät arvon on esitetty liitetiedossa 35.

20 Liikevaihdon jakautuminen

	2007	2006
Hakkuuoikeuksien myynti	51 969,2	51 747,5
Tonttien ja metsäpalstojen myynti	10 819,4	12 172,0
Metsänhoitopalveluiden myynti	676,5	740,0
<i>Yhteensä</i>	63 465,1	64 659,5

21 Liiketoiminnan muut tuotot

	2007	2006
Maa-ainesmyynti	521,4	685,3
Maa-aluevuokrat	1 306,3	679,5
Muut	729,1	1 056,5
<i>Yhteensä</i>	2 556,8	2 421,4

22 Materiaalit ja palvelut

	2007	2006
Tavarat ja palvelut		
Ostot	1 202,3	903,0
Ulkopuoliset palvelut	3 092,7	2878,6
<i>Yhteensä</i>	4 295,0	3 781,6

* Ulkopuoliset palvelut ovat lähinnä metsäkoneyrittäjien palveluita.

23 Henkilöstökulut

	2007	2006
Palkat	5 321,9	4 742,9
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	975,7	1 193,3
Sosiaalikulut	338,3	411,1
Eläkekulut - etuuspohjaiset järjestelyt ^(liite 18)	-28,0	21,0
<i>Yhteensä</i>	6 607,9	6 368,3

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

24 Poistot ja arvonalentumiset

	2007	2006
Poistot aineellisesta ja aineettomista omaisuudesta		
Rakennukset ^(liite 8)	8,8	6,6
Koneet ja kalusto ^(liite 8)	100,5	95,9
Tiet ja ojat ^(liite 8)	742,4	845,7
Atk-ohjelmat ^(liite 7)	87,6	66,7
Poistot yhteensä	939,5	1 014,9

25 Liiketoiminnan muut kulut

	2007	2006
Vuokrakulut (muut vuokrasopimukset)	250,4	243,5
muut kulut*	3 302,0	3 302,4
<i>Yhteensä</i>	3 552,4	3 545,9

* Muut kulut koostuvat useista eristä, jotka yksittäisinä eivät ole olennaisia.

26 Rahoitustuotot ja –kulut

	2007	2006
Korkotuotot		
Pankkitalletukset	650,4	528,7
Korkokulut		
Lainat	-22 665,5	-37 282,1
Korkojohdannaiset ^(liite 10)	6 100,3	18 596,5
Rahoituskulut – netto	-15 914,8	-18 156,9

27 Tuloverot

Verokulun osatekijät

	2007	2006
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-7,4	-3 763,6
Edellisten tilikausien verot		
Laskennallisten verojen muutos	-52 927,1	-2 143,1

Verokulun täsmäytyslaskelma

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

	2007	2006
Voitto ennen veroja	203 950,8	22 625,6
Vero laskettuna 26 %-verokannalla	-53 027,2	-5 882,7
Vähennyskelvottomat kulut	-17,9	-11,3
Edellisten tilikausien verot	7,4	-12,8
Verovapaat tulot	110,6	
Verokulut tuloslaskelmassa	-52 927,1	-5 906,7

Laskennalliset verosaamiset ja verovelat on laskettu käyttäen 26 % verokantaa.

Painotettu keskimääräinen verokanta on 26 % (26 %).

Osingot

Vuonna 2006 maksetut osingot olivat 54 000 000,00 euroa (osinko oli 10,80 euroa osaketta kohti). Osakekohtainen osinko on muutettu vastaamaan osakkeiden lukumäärää 31.12.2007).

Hallitus on esittänyt, että vuoden 2007 tuloksen perustella maksetaan osinkoa 15 miljoonaa euroa (3,00 euroa osaketta kohti). Esitetystä osingosta syntyvää velkaa ei ole kirjattu tähän taloudelliseen informaatioon.

28 Lähipiiritapahtumat

Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat:

Johdon työsuhde-etuudet

	2007	2006
Johtoryhmän (sis. toimitusjohtaja) palkat sivukuluineen ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	775,7	755,8
Hallituksen palkkiot	27,0	29,2

Emoyhtiön osakkeista omistaa Stora Enso -konserni 41 %, mikä tuottaa Stora Ensolle huomattavan vaikutusvallan Konsernissä. Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
2007	51 900,0	-	-	19 300,0
2006	50 500,0	-	-	9 400,0

Lähipiiriliiketahtumat ovat toteutuneet samoilla ehdoilla kuin riippumattomien osapuolten väliset liiketoimet.

29 Tytäryhtiöt 31.12.2007

Tytäryhtiön nimi	Omistusosuus (%)	Maa
Tornator Finance Plc	99,90 %	Irlanti
Tornator Timberland Estonia Oü	100 %	Viro

30 Ehdolliset varat ja velat sekä annetut sitoumukset

Muita vuokrasopimuksia koskevat sitoumukset, missä konserni on vuokralle ottajana. Konserni vuokraa toimitiloja, koneita ja autoja ei-purettavissa olevilla muilla vuokrasopimuksilla.

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

	2007	2006
Yhden vuoden kuluessa	237,8	240,9
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluessa	94,6	332,5
Yli viiden vuoden kuluessa	0,0	0,0

31 Muut omasta puolesta annetut vakuudet

Konserni on pantanut metsäomaisuutta velkojen vakuudeksi. (Liitetieto 17).

32 Oikeudenkäynnit

Konsernillä ei ollut vireillä oikeudenkäyntejä tilikauden aikana.

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

33 RAHOITUSVAROJEN- JA VELKOJEN LUOKITTELL
31.12.2007

	Suojauslas- kennassa olevat	Kaupankäynti- tarkoituksessa pidettävät	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	Myytavissä olevat	Lainat ja saamiset	Jaksotettuun hankintameno on	Käypä arvo
Rahoitusvarat							
Korkorahasto				16 671,4			16 671,4
Myyntisaamiset ja muut saamiset					667,1		667,1
Johdannaiset	3 705,4		6 100,9				9 806,3
Noteeraamattomat osakkeet				2,7			2,7
Rahavarat			26 471,9				26 471,9
Yhteensä							53 619,4
Rahoitusvelat							
Korolliset rahoitusvelat					443 645,6		443 645,6
Johdannaiset							
Ostovelat ja muut velat						27 409,4	27 409,4
Käypä arvo yhteensä							471 055,0
Kirjanpitoarvo yhteensä							471 055,0

31.12.2006

	Suojauslas- kennassa olevat	Kaupankäynti- tarkoituksessa pidettävät	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	Myytavissä olevat	Lainat ja saamiset	Jaksotettuun hankintameno on	Käypä arvo
Rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja muut saamiset					1 581,2		1 581,2
Noteeraamattomat osakkeet				2,7			
Rahavarat			41 509,4				41 509,4
Yhteensä							43 090,6
Rahoitusvelat							
Korolliset rahoitusvelat					376 905,9		376 905,9
Johdannaiset			40 179,3				40 179,3
Ostovelat ja muut velat						26 581,3	26 581,3
Käypä arvo yhteensä							443 666,5
Kirjanpitoarvo yhteensä							443 666,5

Rahoitusvarojen ja
velkojen
arvostusperiaatteet
on kuvattu
tilinpäätöksen
laadintaperiaatteissa.

34 Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Tilinpäätöspäivän jälkeen ei ole tunnistettu olennaisia tapahtumia.

35 Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot

Alla on esitetty konsernin käyttämät käyvän arvon määrittämisperiaatteet kaikista rahoitusinstrumenteista. Lisäksi taulukossa esitetään yksityiskohtaisesti kunkin erän käyvät arvot ja kirjanpitoarvot, jotka vastaavat konsernitaseen arvoja.

milj. Euroa	Liitetieto	Kirjan- pitoarvo 2007	Käypä arvo 2007	Kirjan- pitoarvo 2006	Käypä arvo 2006
Rahoitusvarat					
Myytavissä olevat rahoitusvarat	13	16,7	16,7	0,0	0,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset	12	0,7	0,7	1,6	1,6
Rahavarat	14	26,5	26,5	41,5	41,5
Korkojohdannaiset	10	9,8	9,8	0,0	0,0
– joista suojausinstrumenteiksi määritetty	10	3,7	3,7	0,0	0,0
Rahoitusvelat					
Pankkilainat	17	378,6	378,6	285,1	285,1
Debentuurilaina	17	65,0	65,0	91,8	91,8
Ostovelat ja muut velat	19	27,3	27,3	26,5	26,5
Korkojohdannaiset	10			40,2	40,2
- joista suojausinstrumenteiksi määritetty					

Taulukossa esitettyjen rahoitusvarojen ja -velkojen käypiä arvoja määritettäessä on käytetty seuraavia hintanoteerauksia, oletuksia ja arvostusmalleja:

Johdannaiset

Koronvaihtosopimusten käyvissä arvoissa on käytetty vastapuolen hintanoteerausta, jota on verrattu tilinpäätöspäivän markkinakorkoihin ja muuhun markkinainformaatioon. Käyvät arvot vastaavat niitä hintoja, jotka konserni joutuisi maksamaan tai saisi, jos se purkaisi johdannaissovimuksen.

Myytavissä olevat rahavarat

Myytavissä olevat rahavarat koostuvat pääosin kotimaisista sijoitusrahasto-osuuksista sekä suomalaisista noteeraamattomista osakkeista. Noteeraamattomat osakesijoitukset on arvostettu hankintamenuon, koska niiden arvostaminen käypään arvoon,

TORNATOR OY

Konsernitilinpäätös 31.12.2007

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

arvostusmenetelmiä käyttäen ei ole ollut mahdollista. Sijoitusten käypä arvo ei ole ollut määritettävissä luotettavasti ja arvio vaihtelee merkittävästi tai vaihteluvälille sijoittuvien erilaisten arvioiden todennäköisyydet eivät ole kohtuullisesti määritettävissä ja käytettävissä käyvän arvon arvioimiseen. Käypään arvoon kirjatut rahoitusvarat ovat joko jälkimarkkinakelpoisia tai niiden arvostuksessa on käytetty vastapuolen tilinpäätöspäivän ostokurssia, joka on lisäksi testattu yleisesti käytetyillä arvostusmenetelmillä saatavissa olevia markkinanoteerauksia käyttäen.

Myyntisaamiset ja muut saamiset

Muiden kuin johdannaissopimuksiin perustuvien saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen saamisten maturiteetti huomioon ottaen.

Rahalaitoslainat

Velkojen käyvät arvot pohjautuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Diskonttauskorkona on käytetty korkoa, jolla konserni saisi vastaavaa lainaa ulkopuolelta tilinpäätöshetkellä. Kokonaiskorko muodostuu riskittömästä korosta ja yrityskohtaisesta riskipreemiosta. Lainojen uudelleen hinnoittelupäivä on 31.12 (liite 17), joten lainojen kirjanpitoarvot vastaavat markkina-arvoja.

Ostovelat ja muut velat

Ostovelkojen ja muiden velkojen, kuten siirtovelkojen, alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen velkojen maturiteetti huomioon ottaen.

TORNATOR OY

TASEKIRJA TILIKAUDELTA 1.1.-31.12.2007

Sivu:

Tilinpäätös	
Tuloslaskelma	1
Tase	2-3
Rahoituslaskelma	4
Liitetiedot	5-11
Luettelo kirjanpitokirjoista ja säilytystavoista	12

TORNATOR OY

TULOSLASKELMA, EUR	Viite	1.1.-31.12.2007	1.1.-31.12.2006
Liikevaihto		52,626,007.33	52,487,634.39
Liiketoiminnan muut tuotot	1	12,564,745.22	14,127,665.83
Materiaalit ja palvelut	2	-3,789,490.97	-3,982,908.06
Henkilöstökulut	3	-6,607,926.04	-6,347,260.43
Poistot	4	-1,082,023.09	-7,208,262.82
Liiketoiminnan muut kulut	5	-3,530,413.64	-3,487,906.47
Liikevoitto		50,180,898.81	45,588,962.44
Rahoitustuotot ja -kulut	6	-62,077,268.65	-30,570,610.66
Voitto ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja		-11,896,369.84	15,018,351.78
Verot		3,193,167.84	-3,912,113.45
Tilikauden voitto		<u>-8,703,202.00</u>	<u>11,106,238.33</u>

TORNATOR OY

TASE, EUR

VASTAAVAA	Viite	2007-12-31	2006-12-31
PYSYVÄT VASTAAVAT	8		
Aineettomat hyödykkeet		1,748,646.82	150,358.62
Aineelliset hyödykkeet		562,459,689.34	563,393,224.01
Sijoitukset			
Muut sijoitukset		<u>1,413,864.72</u>	<u>2,723.47</u>
Pysyvät vastaavat yhteensä		565,622,200.88	563,546,306.10
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus		32,137.09	39,154.48
Pitkäaikaiset saamiset	9	3,242,039.61	10,024,303.40
Lyhytaikaiset saamiset	10		
Myyntisaamiset		354,004.82	540,236.36
Saamiset konserniyrityksiltä		21,906.49	108,837.96
Muut saamiset		14,563.08	220,000.00
Siirtosaamiset		<u>301,635.38</u>	<u>794,619.65</u>
		692,109.77	1,663,693.97
Rahat ja pankkisaamiset		42,877,126.77	30,043,424.23
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		<u>46,843,413.24</u>	<u>41,770,576.08</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>612,465,614.12</u>	<u>605,316,882.18</u>

TORNATOR OY

TASE, EUR

VASTATTAVAA	Viite	2007-12-31	2006-12-31
OMA PÄÄOMA	11		
Osakepääoma		51,836,213.00	51,836,213.00
Ylikurssirahasto		0.00	36,621,495.80
Vararahasto		0.00	18,092,576.76
Svop-rahasto		4,086,061.31	0.00
Edellisten tilikausien voitto		54,714,072.56	-7,496,486.55
Tilikauden voitto		<u>-8,703,202.00</u>	<u>11,106,238.33</u>
Oma pääoma yhteensä		101,933,144.87	110,160,037.34
Pakolliset varaukset	12	3,505,861.00	4,018,391.00
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikaiset velat	13		
Lainat rahalaitoksilta		438,000,000.00	0.00
Laskennalliset verovelat		<u>34,714,740.66</u>	<u>34,689,089.34</u>
		472,714,740.66	34,689,089.34
LYHYTAIKAISET VELAT	10		
Pitkäaikaisen lainan lyhytaikainen osuus		7,000,000.00	377,025,115.09
Saadut ennakot		20,478,110.45	10,861,304.03
Ostovelat		300,159.26	346,954.37
Muut velat		3,298,654.01	3,050,574.35
Velat konserniyrityksille		0.00	63,698,379.50
Siirtovelat		<u>3,234,943.87</u>	<u>1,467,037.16</u>
		34,311,867.59	456,449,364.50
Vieras pääoma yhteensä		507,026,608.25	491,138,453.84
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>612,465,614.12</u>	<u>605,316,882.18</u>

TORNATOR OY

RAHOITUSLASKELMA	2007	2006
Liiketoiminnan rahavirta:		
Myynnistä saadut maksut	63,223,606.85	55,403,320.85
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	2,068,779.21	2,258,449.32
Maksut liiketoiminnan kuluista	-14,513,221.17	-13,193,895.37
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	50,779,164.89	44,467,874.80
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-71,650,591.63	-22,263,746.85
Saadut korot liiketoiminnasta	612,132.18	490,090.25
Timberland fuusio	472,528.28	0.00
Maksetut välittömät verot	609,296.84	-6,347,566.91
Liiketoiminnan rahavirta (A)	-19,177,469.44	16,346,651.29
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-4,691,499.57	-2,222,864.81
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	13,052,478.18	14,576,815.89
Investoinnit muihin sijoituksiin	-1,401,136.00	0.00
Investointien rahavirta (B)	6,959,842.61	12,353,951.08
Rahoituksen rahavirta:		
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-6,348,949.55	12,987.27
Pitkäaikaisten lainojen muutos	67,974,884.91	-29,808,550.65
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-53,000,000.00	-1,363,839.00
Rahoituksen rahavirta (C)	8,625,935.36	-31,159,402.38
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+) / vähennys (-)	-3,591,691.47	-2,458,800.01
Rahavarat tilikauden alussa	30,043,424.23	32,502,224.24
Rahavarat tilikauden lopussa	26,451,732.76	30,043,424.23

LIITETIEDOT 31.12.2007

Tornator Oy toimii Tornator Timberland -konsernin emoyhtiönä. Entinen emoyhtiö Tornator Timberland Oy sulautui Tornator Oy:öön 31.12.2007. Yhtiön kotipaikka on Imatra.

Tornator Timberland -konsernin tilinpäätöksen jäljennökset ovat saatavissa Tornator Oy:n toimistosta Napinkuja 3 C, 55100 Imatra.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Tilinpäätös on laadittu noudattaen kirjanpitolakia 1336/1997 sekä osakeyhtiölakia 624/2006.

1 Pysyvien vastaavien arvostus

Aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina kohteen taloudellisen vaikutusajan perusteella. Poistosuunnitelma on sama kuin edellisenä vuonna.

Poistoajat ovat:

Rakennukset ja rakennelmat	7 - 20 vuotta
Koneet ja kalusto	3 - 5 vuotta

2 Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

3 Pitkävaikutteiset menot

Kolmen tai useamman vuoden ajan tuloa kerryttävät menot on aktivoitu pitkävaikutteisina menoina ja poistetaan 5 - 10 vuoden aikana.

4 Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan kirjanpitoon tapahtumahetken kurssiin. Tilinpäätöksessä valuuttamääräiset saatavat ja velat taseessa arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssiin. Liiketapahtumien kurssierot kirjataan vastaaville tuloslaskelmatileille liikevoiton yläpuolelle. Rahoitukseen liittyvien erien kurssierot kirjataan nettomääräisenä rahoituksen tuottoihin ja kuluihin.

5 Eläkkeet

Yhtiön henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

6 Laskennalliset verot

Laskennallinen verovelka tai -saaminen on laskettu verotuksen ja tilinpäätöksen välisille väliaikaisille eroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa. Taseeseen sisältyy laskennallinen verovelka kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen arvioidun todennäköisen saamisen suuruusena.

TORNATOR OY

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	1.1.-31.12.2007	1.1.-31.12.2006
1 Liiketoiminnan muut tuotot		
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	10,007,951.02	11,706,335.73
Maa-ainesten myyntituotot	521,405.10	685,344.21
Suojelualuekorvaukset	0.00	489,100.00
Maa-alueiden vuokratuotot	1,306,276.14	679,517.85
Muut	729,112.96	567,368.04
	<u>12,564,745.22</u>	<u>14,127,665.83</u>
2 Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet	1,202,290.94	902,983.44
Varaston muutos	7,017.39	66,346.77
Ulkopuoliset palvelut	2,580,182.64	3,013,577.85
	<u>3,789,490.97</u>	<u>3,982,908.06</u>
3 Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	5,321,923.99	4,742,860.90
Eläkekulut	975,735.61	1,144,251.87
Muut henkilösivukulut	310,266.44	460,147.66
	<u>6,607,926.04</u>	<u>6,347,260.43</u>
Johdon palkat ja palkkiot		
Hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja	240,985.99	158,802.56
Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin		
Toimihenkilöitä	59	58
Työntekijöitä	129	126
Yhteensä	<u>188</u>	<u>184</u>
4 Suunnitelman mukaiset poistot		
Muista pitkävaikutteisista menoista	972,636.84	7,105,675.29
Rakennuksista	8,822.45	6,691.46
Koneista ja kalustosta	100,563.80	95,896.07
	<u>1,082,023.09</u>	<u>7,208,262.82</u>
5 Liiketoiminnan muut kulut		
Muut henkilöstökulut	1,842,635.53	1,613,712.87
ATK- ja toimistokulut	927,318.95	1,054,193.78
Muut palvelut	450,223.91	399,744.00
Muut	310,235.25	420,255.82
	<u>3,530,413.64</u>	<u>3,487,906.47</u>
6 Rahoitustuotot ja -kulut		
Korke- ja rahoitustuotot muilta		
Konserniyrityksiltä	288.89	0.00
Muilta	623,853.34	519,879.15
	<u>624,142.23</u>	<u>519,879.15</u>

TORNATOR OY

Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Konserniyrityksille	1,706,970.04	30,217,540.67
Muille	<u>60,994,440.84</u>	<u>872,949.14</u>
Korkokulut yhteensä	62,701,410.88	31,090,489.81

TASEEN LIITETIEDOT	2007-12-31	2006-12-31
8 Pysyvät vastaavat		
Lainanjärjestelymenot		
Kirjanpitoarvo 1.1.	0.00	6,193,223.90
Lisäykset	1,497,001.40	0.00
	<u>1,497,001.40</u>	<u>6,193,223.90</u>
Sumu-poistot 1.1.-31.12.	-142,569.90	-6,193,223.90
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>1,354,431.50</u>	<u>0.00</u>
ATK-ohjelmat		
Kirjanpitoarvo 1.1.	150,358.62	198,128.60
Lisäykset	12,137.71	18,948.12
	<u>162,496.33</u>	<u>217,076.72</u>
Sumu-poistot 1.1.-31.12.	-68,104.67	-66,718.10
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>94,391.66</u>	<u>150,358.62</u>
Lannoitus		
Kirjanpitoarvo 1.1.	0.00	0.00
Lisäykset	319,352.29	0.00
	<u>319,352.29</u>	<u>0.00</u>
Sumu-poistot 1.1.-31.12.	-19,528.63	
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>299,823.66</u>	<u>0.00</u>
Maa- ja vesialueet		
Kirjanpitoarvo 1.1.	556,776,783.14	559,130,812.83
Lisäykset	8,862,755.46	304,744.67
Vähennykset	-8,932,159.95	-2,658,774.36
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>556,707,378.65</u>	<u>556,776,783.14</u>
Tie ja ojat		
Kirjanpitoarvo 1.1.	3,454,920.30	3,924,033.16
Lisäykset	457,292.09	376,620.43
	<u>3,912,212.39</u>	<u>4,300,653.59</u>
Sumu-poistot 1.1.-31.12.	-742,433.64	-845,733.29
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>3,169,778.75</u>	<u>3,454,920.30</u>
Rakennukset ja rakennelmat		
Kirjanpitoarvo 1.1.	104,070.35	60,393.74
Lisäykset	0.00	50,368.07
	<u>104,070.35</u>	<u>110,761.81</u>
Sumu-poistot 1.1.-31.12.	-8,822.45	-6,691.46
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>95,247.90</u>	<u>104,070.35</u>
Koneet ja kalusto		
Kirjanpitoarvo 1.1.	182,011.67	211,877.34
Lisäykset	101,274.34	66,030.40
Vähennykset	-17,996.46	0.00
	<u>265,289.55</u>	<u>277,907.74</u>
Sumu-poistot 1.1.-31.12.	-100,563.80	-95,896.07
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>164,725.75</u>	<u>182,011.67</u>
Keskeneräiset hankinnat		
Keskeneräiset hankinnat 31.12.	2,322,558.29	2,875,438.55

TORNATOR OY

Osakkeet

	omistusosuus	Kirjanpitoarvo		Kirjanpitoarvo
Konserniyhtiöt				
Tornator Finance Plc	99.9	10,005.25		0
Tornator Timberland Estonia Oü	100.0	1,401,136.00		0
Muut		Nimellisarvo	Kpl	Kirjanpitoarvo
Taimi-Tapio Oy	6,29%			0.17
Oy Svenska Gården Ab	1,43%	1 €	200	2,723.30

9 Laskennalliset verosaamiset

Verosaaminen tilikauden tappiosta		3,220,018.00		0.00
-----------------------------------	--	--------------	--	------

TORNATOR OY

	2007-12-31	2006-12-31
10 Saamiset ja velat konserniyhtiöt		
Tornator Timberland Estonia Oü		
Lyhytaikaiset lainasaamiset	20,000.00	0.00
Muut lyhytaikaiset saamiset	1,617.60	0.00
Siirtosaamiset	288.89	0.00
11 Oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	51,836,213.00	51,836,213.00
Osakepääoma 31.12.	51,836,213.00	51,836,213.00
Ylikurssirahasto 1.1.	36,621,495.80	36,621,495.80
Ylikurssirahasto 31.12.	0.00	36,621,495.80
Vararahasto 1.1.	18,092,576.76	18,092,576.76
Vararahasto 31.12.	0.00	18,092,576.76
Omien osakkeiden rahasto 1.1.	0.00	0.00
Omien osakkeiden rahasto 31.12.	4,086,061.31	0.00
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.1.	58,323,824.34	46,867,352.45
Osingonjako	-3,609,751.78	-1,363,839.00
Ennako-osinko	0.00	-53,000,000.00
Ed. tilikausien voitto	54,714,072.56	-7,496,486.55
Tilikauden tappio	-8,703,202.00	11,106,238.33
Oma pääoma yhteensä	101,933,144.87	110,160,037.34

Yhtiö siirsi ylimääräisen yhtiökokouksen päätöksellä ja velkojien kuulutusmenettelyn jälkeen ylikurssi- ja vararahastonsa kokonaisuudessaan edellisten tilikausien voittovaroihin.

12 Pakolliset varaukset

Uudistusalojen metsitysvaraus	3,505,861.00	4,018,391.00
-------------------------------	--------------	--------------

TORNATOR OY

13 Pitkäaikainen vieras pääoma 2007-12-31 2006-12-31

Tornator Oy maksoi takaisin konserniyhtiöiden Tornator Timberland Oy ja Tonator Finance Plc ulkoiset lainat ja nosti tähän tarkoitukseen uuden debenttuurilainan ja pankkilainan.

14 Laskennalliset verovelat

Verovelka fuusiotappiosta	35,611,382.00	35,733,871.00
Verosaaminen pakollisesta varauksesta	-896,641.34	-1,044,781.66
	<u>34,714,740.66</u>	<u>34,689,089.34</u>

15 Siirtovelkojen olennaiset erät

Palkat sosiaalikuluihin	1,474,543.45	1,243,487.34
Korot	1,749,198.75	0
	<u>3,223,742.20</u>	<u>1,243,487.34</u>

16 Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöön

Lainat rahalaitoksilta	380,000,000.00	0
Pitkäaikaiset lainat konserniyrityksiltä	0	285,272,310.44
Annetut kiinnitykset	503,703,000.00	501,370,000.00

Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut vakuudet

Kiinteistökiinnitykset	0	501,370,000.00
------------------------	---	----------------

17 Vastuusitoumukset ja muut vastuut

Leasingvastuut

Leasingvastuut vuonna 2008	43,508.29	55,710.44
Leasingvastuut vuoden 2008 jälkeen	84,592.21	64,616.17

Käyttöleasingin vuotuiset leasingmaksut esitetään vuokratuloina.
Leasing sopimukset ovat pääsääntöisesti viiden vuoden leasing sopimuksia, joihin ei liity lunastusehtoja.

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA SÄILYTYSTAVOISTA

Tasekirja	Erikseen sidottuna
Päivä- ja pääkirja	CD-rom
Reskontraerittelyt	CD-rom
Palkkakirjanpidon tositteet	CD-rom
Ostoreskontratositteet	CD-rom
Myyntireskontratositteet	CD-rom
Muistiotositteet	CD-rom
Pankkitositteet	CD-rom

TORNATOR OY
Konsernitilinpäätös 31.12.2007
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

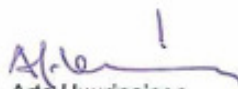
HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä 3. päivänä maaliskuuta 2008

Kalevi Hemilä
hallituksen puheenjohtaja

Mikko Koivusalo

Hannu Ryöppönen

Arto Huurinainen
toimitusjohtaja

Pekka Korhonen

Esko Torsti

TILINTARKASTAJIEN MERKINTÄ

Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu hyvän kirjanpitolain mukaisesti.
Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä maaliskuun 3. päivänä 2008

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-Yhteisö

Johan Weckman, tili

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Tomator Oy:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Tomator Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.2007. Hallitus ja toimitusjohtaja ovat laatineet EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaan laaditun konsernitilinpäätöksen sekä Suomessa voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaisesti laaditun toimintakertomuksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen, joka sisältää emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon konsernitilinpäätöksestä sekä emoyhtiön tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, etteivät tilinpäätös ja toimintakertomus sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Konsernitilinpäätös

EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaan laadittu konsernitilinpäätös antaa näiden standardien ja kirjanpitolain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Emoyhtiön tilinpäätös, toimintakertomus ja hallinto

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti ja se antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Toimintakertomus on laadittu kirjanpitolain sekä toimintakertomuksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Toimintakertomus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa ja se antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Konsernitilinpäätös ja emoyhtiön tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 3. maaliskuuta 2008

PricewaterhouseCoopers Oy

KHT-yhteisö

Johan Weckman
KHT